

Za čistejšje Blejsko jezero —
Dolgotrajna prizadevanja za ozdravitev Blejskega jezera doslej niso rodila vidnih sadov. Tudi dovajanje vode iz Radovne ni rešilo nekdanj slikovitega alpskega bisera pred nečistočo. Zato so se strokovnjaki odločili za napeljavo vodne natege, to je za način reševanja ogroženih alpskih jezer, kakršnega uporabljajo drugod po svetu. Gre za napeljavo vode iz jezera v Savo Bohinjko po 600 metrov dolgih ceveh. Cevi že polagajo v Blejsko jezero, dela, ki pospešeno potekajo, pa naj bi končali predvidoma do sredine prihodnjega meseca. Na sliki: cevi na obali jezera, ki naj bi po ugraditvi ponovno zagotovile čisto gladino vode. (S) —
Foto: F. Perdan

Leto XXXIII. Številka 70

GLAS

Kranj, petek, 12. 9. 1980

Cena: 5 din

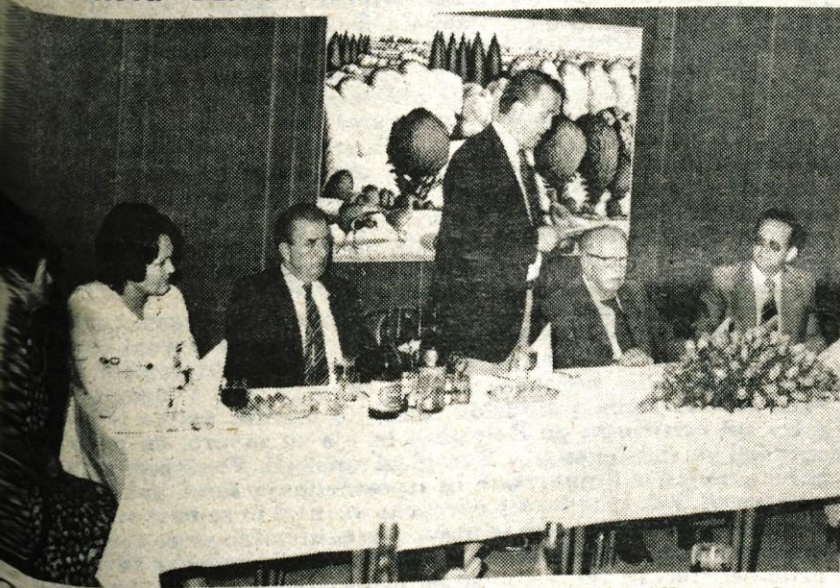
List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Jubilej Miha Marinka

Častno nam je živeti z njim

Skupščina in družbenopolitične organizacije Kranja so v torek priredile sprejem v počastitev 80. obletnice rojstva revolucionarja in komunista Miha Marinka

Na delu in življenju Mihe Marinka je spregovoril Jože Kavčič, sekretar občinskega komiteja ZKS Kranj. — Foto: F. Perdan

KRANJ — »Človek velja toliko, kolikor je dal pokolenju, kateremu pripada, s svojo ustvarjalno dejavnostjo kjerkoli in na katerikoli način.« je pred desetimi leti, ob 70-letnici revolucionarja, voditelja in komunista Miha Marinka dejal pokojni Edvard Kardelj. Te besede so izpisali tudi v torek, ko je kranjska občinska skupščina skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami občine in Predvoru priredila sprejem v počastitev 80-letnice rojstva revolucionarja, komunista, borca in narodnega heroja Miha Marinka, ki že nekaj let prebiva v kranjski občini nad Predvorom. Ko je slavljenec prebral te besede, je dejal, da je imel takrat Edvard Kardelj prekrasen govor, ki ga ne bo nikdar pozabil! Ob spominu na svojega velikega prijatelja postane Miha Marinko otožen, hkrati pa pove, kako občudovanja vredno energijo in življenjsko voljo je imel Edvard Kardelj in kako ga je stalno vzpodbujal, naj piše za zgodovino, za mlade, za generacije, ki prihajajo, ki morajo spoznati zgodovino, povedano in zapisano od človeka, ki jo je doživljal in sooblikoval. Takšen pa Miha Marinko ostaja.

»Teško je govoriti o življenjski poti revolucionarja, borca, komunista, soustvarjalca delavskega samoupravljanja, ki je nad 60 let delal, se boril in bil pripravljen žrtvovati tudi življenje. Prav tako teško je najti besede spoštovanja zaradi dolgoletnega revolucionarnega dela. To niso fraze. To je resnica,« je dejal v nagovoru jubilarntu sekretar komiteja občinske konference ZKS Jože Kavčič. Ponovil je besede, ki jih je Miha Marinko zapisal v svojem življenjepisu, da je njegova rojstna vas na pobočju Svete planine, Rovte imenovana, in da je bil koš, ki ga je nosila mama na njivo, njegova zibelka.

Nadaljevanje na 3. str.

Potoške planine. Pri domu Pristava bo okrog 14. ure tovariško srečanje vseh pohodnikov. Po njem bodo udeležence z avtobusi prepeljali v dolino.

Osnovni namen pohoda je utrjevanje tovariških vezi tako med železarji kot drugimi delavci iz naše republike. Seveda bo prireditev, med katero bodo položili venca na grob Janeza Jenka in k spomeniku padlim granicarjem, ponovna priložnost za spoznavanje naše domovine in utrjevanje revolucionarnih tradicij.

S. Saje

Pripravljamo se na akcijo »NNNP 1980«

Ob lanskih izkušnjah bo letos lažje

Do konca septembra morajo vse krajevne skupnosti, organizacije združenega dela in temeljne organizacije, skupnosti, družbenopolitične in družbene organizacije ter društva pripraviti program aktivnosti ob letošnji akciji Nič nas ne sme presenetiti

Lanska akcija Nič nas ne sme presenetiti je uspela, ugotavlja republiška konferenca SZDL in dodaja, da je bil to pomemben prispevek h krepitvi ljudske obrambe in družbene samozastite ter vključevanju delovnih ljudi in občanov v obrambno gibanje. Akcija je obenem tudi potrdila, da je frontna socialistična zveza sposobna mobilizirati in združiti delovne ljudi k akciji ter pripravljenosti braniti socialistični samoupravni sistem, pridobitve revolucije in narodnoosvobodilnega boja ter povojne graditve. Prav tako je lanska akcija vredna tudi zaradi tega, ker

nas je vse skupaj opozorila na slabosti in vrzeli, za katere smo imeli po akciji čas, da jih odpravimo. Večina se je tega dela lotila resno.

V Sloveniji smo se odločili, da akcijo letos znova organiziramo. Imela bo političnomobilizacijski značaj, temeljila pa bo na nekaterih osnovnih izhodiščih: na organiziranosti delovnih ljudi in občanov tam, kjer delajo ali živijo, na dobrem vsehstranskem obveščanju, na politički gospodarske ustalitve ter razvijanju družbenoekonomskih samoupravnih odnosov nasploh ter na ugotovitvi, da morajo biti obrambne

Pred praznikom slovenskega planinstva

Moč, ki klije iz zavesti

Gore. Kako usodno je naš človek povezan z njimi! Morda zato, ker ga obdajajo že iz časov, ko so se naši daljni predniki naselili med sinjino jadranskega morja in belino alpskega ostena. Navadil se je rojevati, živeti in mreti ob vznožju gora. Ob njih biva in z njimi živi; skromno, vendar lepo.

Sprva so našega človeka skrivnostne višave strahovale. Bolj je spoznaval svoje okolje, vse pogumnejše je jel zreti tudi v mogočno skalovje, ki ga je navdajalo s prikrito slo raziskovalca in močjo gospodarja obenem. Znano je, da sta narava in gore privabljale Slovence že v dobi prosvetljenstva, saj je Janez Vajkard Valvasor 1689. leta pisal v Slavi vojvodine Kranjske o zeliščarjih, lovcih, kozarjih in pastirjih, češ da zahajajo visoko v gore. Prve pristopnike na nižje slovenske gore, večidel gre za kmečko prebivalstvo, so nasledili znanstveniki, ki so tudi na Slovenskem, slabih sto let po Valvasorjevem pisanju, začeli s planinstvom. Vendar, naše gore so kmalu zamikale tujca! Tudi v planinstvo se je zajedla narodnostna nestrpnost, ki jo je Slovencem nenaklonjena stran razpihovala še zlasti po 1861. letu zaradi zahtev po zedinjenju Sloveniji.

Dolg in neizprosni je bil boj Slovencev za svoje pravice in svojo domovino; prav tako za svoje gore. Izbojevali so ga mnogi zavedni ljudje, ki so predano ljubili svojo rodno zemljo in zvesto varovali njene lepote. Eden takšnih zavednih mož je bil Jakob Aljaž, ki je 1889. leta prišel župnikovat na Dovje pod Triglavom.

Aljaževi največji zaslugi sta — kot je zapisal Tone Stroj in v pravkar izdani brošuri Jakob Aljaž v slovenskem planinskem izročilu — da je Triglav otel nemštvo in mu s kočami in stolpom nazorno povedal, da je Triglav tudi v času avstroogrske vlade slovenska gora in — da je Slovenskemu planinskemu društvu pokazal, kje mu je področje delovanja — v visokogorju, s Triglavom na čelu. S tem je nakazal smernici, ki označujeta obdobje slovenske planinske organizacije do prve svetovne vojne.

Aljaževemu izročilu, ki izhaja iz domoljubnosti, so sledili naši očetje med narodnoosvobodilno borbo. Izbojevali so končni boj našega ljudstva za osvoboditev domovine in nam omogočili tudi, da danes svobodno obiskujemo naše gore. Vendar, ko stopamo na njih vrhove, smo dolžni nadaljevati zgled Aljaževih naslednikov; za domovino, za znanje! Razen telesnovzgojnih, športnih, kulturnih in ljudskoobrambnih nalog je to ena osnovnih političnoideoloških dolžnosti zlasti slovenske planinske organizacije, ki ima danes v 164 društvih že skoraj 100 tisoč članov in oskrbuje 180 planinskih objektov.

Tako množično članstvo lahko s svojo domoljubno zavestjo zagotavlja — in mora zagotavljati — uresničevanje nenehne težnje slovenstva po življenju v svobodi še naprej! Planinstvo pa naj bogati tudi naš odnos do narave in človeka v njej, kot največje vrednote in najskladnejše lepote.

Stojan Saje

priloge del srednjeročnega planiranja vseh nosilcev planiranja. Prav tako bo akcija prispevek k podružabljanju ljudske obrambe in zaščite ter načrtnemu usposabljanju za te naloge. Načrtovalci akcije so se odločili, da mora biti letos težišče aktivnosti na razvijanju in usposabljanju narodne zaščite, na praktičnem usposabljanju delovnih ljudi in občanov za vse oblike oboroženega boja, na usposabljanju najodgovornejših organov, na kar se da hitro in učinkovito mobilizacijo, na krepitvi enot civilne zaščite in na dopolnjevanju obrambnih načrtov.

Svojo vlogo v akciji bo odigrala jugoslovanska ljudska armada, ne gre pa prezreti ali podcenjevati tudi vloge sredstev javnega obveščanja. Prav zaradi tega je letošnja naloga nekoliko lažja, kar pa ne pomeni, da bo manj zahtevna in da v pripravi ne bosta nujni resnost in doslednost.

V akciji bo imel vsak svoje naloge. Tokrat jih ne naštevamo podrobneje; saj bo za to priložnosti še dovolj. Tokrat velja povedati, da je treba do

konca septembra izdelati program aktivnosti in nalog, od 1. oktobra dalje pa bo glavna naloga intenzivno usposabljanje. Akcija se bo nadaljevala v prihodnje leto. Aprila ali maja naj bi bilo praktično preverjanje usposobljenosti.

J. Košnjek

PO JUGOSLAVIJI

Par — nepar ostane

Četrti člen zakona o omejitvi vožnje z osebnimi in drugimi motornimi vozili — ta prepoveduje vožnjo s tovornimi motornimi vozili družbenopravnih oseb na relacijah, daljših kot 200 kilometrov od sedeža delovne organizacije oziroma enote ali delovnega prostora, če gre za prevoz za lastne potrebe — o katerem je razpravljalo ustavno sodišče Jugoslavije, bodo odpravili. To je hkrati tudi najpomembnejše določilo predloga, na podlagi katerega naj bi sprejeli zakon o omejitvi vožnje z osebnimi in drugimi motornimi vozili, ki ga je dobila v razpravo skupščina SFRJ. Določila zakona, ki se nanašajo na omejitve vožnje avtomobilov z lihimi in sodimi številkami, bodo še veljala. To se pravi, da bodo prepovedi vožnje ob torkih in četrkih ter drugi in tretji vikend, ostale.

Za boljšo preskrbo z mesom

Izvršni svet skupščine Slovenije je obravnaval problematiko preskrbe z mesom. Ugotovil je, da na slabo založenost trga med drugim vpliva tudi zadrževanje živine v hlevih, ker rejci pričakujejo višje cene. Zato je izvršni svet med drugim sklenil, da bo zagotovil rejcem mlade pitane govede nadomestilo za razliko med sedanjo proizvajalčev prodajno ceno in odkupno ceno, ki se bo oblikovala na trgu v času od 10. septembra do uveljavitve novih maloprodajnih cen, o katerih bo sklepal izvršni svet 15. septembra.

Tudi v okviru novih cen mesa bodo klavnice zagotavljale 2,50 dinarjev k proizvajalčevi sedanji ceni. Pri oblikovanju cen mesa si bo izvršni svet prizadeval, da v skladu z načrtno politiko cen za delno kompenzacijo porasta zagotovi čim manjše povečanje življenjskih stroškov.

Predsedstvo CK ZKJ o stabilizaciji

Člani predsedstva so poudarili, da smo pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije dosegli določene rezultate. Hkrati pa so se pokazale resne težave v oskrbi gospodarstva s surovimi in reprodukcijskim materialom, v ekonomskih odnosih s tujino, na področju porabe, zlasti investicijske ter pri preskrbi prebivalstva z nekaterimi proizvodi. Opozorili so, da si bodo morali vsi organi in organizacije ZK ter druge organizirane socialistične sile, delovni ljudje in občani v širših družbenih akcijah prizadevati za uresničevanje stabilizacijske politike.

Višje cene olja in sladkorja

Od včeraj so dovoljene višje cene olja in sladkorja. Cene surovega jedilnega olja so se povečale za 5,39 dinarja za kilogram, rafiniranega jedilnega olja za 6,98 din za liter v plastični embalaži in 7,09 dinarja za liter v steklenici; cene sladkorne sipe so višje za 3,30 dinarja za kilogram, kilogram sladkorja v kockah pa bo dražji za 4,30 dinarja.

Osnovni vzrok, zaradi katerega je zvezni izvršni svet sprejel odločitev o podražitvi jedilnega olja in sladkorja je neodložljiva potreba, da se uskladijo maloprodajne cene končnih izdelkov z odkupnimi cenami oljnic in sladkorne pese.

Jesenice — Minuli torek dopoldan je bila v prostorih občinske konference Socialistične zveze na Jesenicah krajša svečanost ob podelitvi listin za poseben prispevek pri organiziranju in razvijanju manifestacije Vlak bratstva in enotnosti. V imenu medobčinskega koordinacijskega odbora za organizacijo te prireditve je predsednik občinske konference Socialistične zveze na Jesenicah Zdravko Črv izročil listine predstavniku krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana, predsedniku sindikalne organizacije v jeseniški železarni, predstavniku pihalnega orkestra Jeseniški železarji, Jožetu Zupanu in Janezu Kavčiču, Franc Globočnik pa bo zaradi odsotnosti priznanje prejel pozneje. Na sliki: listino sprejema predstavnik krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana, ki ima tesne stike s pobrateno krajevno skupnostjo Stave v valjevski občini. Besedilo in slika: S. Saje

ŠK. LOKA

Komite občinske konference ZKS Skofja Loka in komisija za mednarodne odnose pri predsedstvu CK ZKS organizirata v ponedeljek, 15. septembra ob 17. uri, predavanje o dogodkih na Poljskem. Predavanje bo v klubu hotela Transturist. Predaval bo predsednik komisije za mednarodne odnose pri CK ZKS Marko Kozman. Vabljen je širši politični aktiv občine.

L. B.

V nedeljo proslava ob 38-letnici tragedije v Udin borštu

Strahinj — V nedeljo, 14. septembra, bo ob 14. uri spominska svečanost ob 38-letnici herojske borbe v Udin borštu, ki se je odvijala 14. in 15. 9. 1942 in je od 64 borcev le šest borcev našlo izhod, 24 jih je v hudih bojih v najslabših pogojih in pod izdajstvom padlo, ostali pa so bili odpeljani v Begunje in od tam v taborišča.

Poletna ofenziva leta 1942 je že ponehaval in 2. bataljon Kokrškega odreda je moral priti do hrane, hkrati pa naj bi izvršil kako vojaško akcijo. V ta sklop sodi tudi akcija v Smukov mlin v Križah ter napad na orožniško postajo v Dupljah. Izpod Storiča je 12. septembra odšlo 64 borcev in bork 2. bataljona oziroma 1. in 3. čete tega bataljona, kateri je poveljeval komandir 3. čete poznan in hraber Janez Perko, med njimi pa je bilo tudi nekaj borcev Kranjčevega bataljona 2. grupe odredov. Akcija je v mlino je uspela, toda bataljon se je predolgo zadrževal v vaseh. Ker se je zdanilo so spremenili prvotni zamišljen umik v podnožje Kriške gore in namesto v podnožje hrbovja odšli v ravninski Udin boršt. S spremembo smeri se je tako začela drama, katere pa vsekakor ne bi bilo, če

Prijetelji iz Rivolija na obisku

Kranj — Po programu izmenjave obiskov med pobratenima mestoma Rivoli in Kranj, pride danes na obisk v Kranj 50-članska delegacija Rivolijčanov, ki je tokrat bolj turistična. Dopoldne bo na skupščini občine Kranj sprejem, kjer bodo prijatelje iz Rivolija pozdravili predstavniki skupščine in družbenopolitičnih organizacij. Takoj za tem si bodo ogledali Iskro — Telekomunikacije na Laborah, kjer bodo imeli pogovore s predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov.

V soboto bodo gostje obiskali bolnico Franjo in ob spomeniku padlim na grobišču v Cerknem položili venec: tu je namreč pokopanih okrog sto italijanskih partizanov.

V nedeljo dopoldne jim bodo predstavniki komisije za medobčinsko sodelovanje pri občinskem svetu ZS Kranj pokazali begunjske zapore in grobišča talcev, popoldne pa si bodo ogledali eno naših največjih turističnih zanimivosti, kravji bal v Bohinjju.

Ko se bodo gostje v ponedeljek vračali domov, si bodo spotoma ogledali še Postojno.

Upamo, da bodo prijatelji iz Rivolija z obiska pri nas odnesli najlepše vtise in da se bodo še enkrat potrdile tesne prijateljske vezi, ki so se med italijanskimi partizani in našimi borci spletile v dneh borbe.

D. Dolenc

ne bi bil posredi izdajalec. Sprožen je bil ves okupatorski vojaški in policijski aparat, ki sta ga osebno vodila generala Ervin Rössner in Karel Brenner. Od njiju je Herman Franz, komandant 18. policijskega polka gorskih lovcev s sedežem v Kranju dobil nalogo naj takoj pripravi in izvede napad na partizane v Udin borštu. Začel se je neenakomeren, partizanom vsiljen spopad, v katerem so se partizani trdovratno upirali, čeprav niso imeli nobenega upanja na izhod iz obkoljenega Udin boršta. Tudi ponoči ni bil možen preboj, Nemci so čez noč ostali v gozdu, naslednji dan pa nadaljevali s stiskanjem obroča proti že na skupine razbitemu bataljonu. Nekateri so se v tem smrtnem metu raje pokončili sami, kot da bi prišli živi v roke sovražniku. Nekateri pa za tako dejanja niso imeli več možnosti. Komandir Janez Perko se je boril do zadnjega. Ustrelil se je tudi mladi četni komisar Stanko Mlaker-Cveto, znan že iz aprilske borbe v Okrogelski jami. Junaško je padla tudi hrabra, mlada Ančka Kokalj, pa bataljonski komisar Leon Skapin-Lado. Ranjen in ujet je bil tudi četni komisar Alojz Stružnik-Jug, medtem ko se je njegov brat Jože uspešno skrtil in se tako rešil. Tako je padlo 24 borcev, ujetih je bilo 33 borcev, kakor je zapisano v knjigi begunjskih zaporov. Udarec je bil za partizane res težak, a partizanstvo ni bilo uničeno, kot so z veliko propagando trdili Nemci. Tudi kasneje je bilo na Gorenjskem izvršenih celo vrsto uspešnih akcij. V Udin borštu je šlo za presenečenja v najslabših pogojih in je enako pomembna kot v Dražgošah, pomembna po junaštvu in žrtvah predvsem zato, ker se ni nihče od taktirnih borcev predal okupatorju, čeprav je le-ta pozival na predajo.

Na nedeljski spominski svečanosti bo o dogodkih in bojih govoril Rhovec Stane-Robin, v programu pa bodo sodelovali godba na pihala iz Kranja, pevci iz Nakla, recitatorji KUD Dobrava iz Nakla, učenci Osnovne šole Simon Jenko iz Kranja ter Osnovne šole 1. kranjske čete Naklo. Organizator proslave je občinski odbor ZZB NOV Kranj in Krajevna organizacija ZB NOV Naklo.

Ob 40-letnici pripravljajo postavitev pomembnejšega spominskega obeležja na borbo in tragedijo v Kapniku v Udin borštu.

D. P.

Živahna komunalna dejavnost

Medvode — Komunalna dejavnost v krajevni skupnosti Medvode in vseh štirih novo oblikovanih krajevskih skupnostih obsega v letšnjem letu izdelavo več zazidalnih načrtov v Preski in Medvodah, rekonstrukcijo ceste Medvode—

Svet v tem tednu
Madriidsko srečanje

V glavnem mestu Španije, ki je uspešno prebrodila nevarno vladno krizo, se je začel pripravljati sestanek za evropsko konferenco o varnosti in sodelovanju, ki se bo v Madridu začela 11. novembra — Zapleten mednarodni položaj in pretresi v Evropi dajejo ton zasedanju — Aktivnost nevrščene in nevtralnih držav — Veriga prizadevanj za utrditev evropske varnosti in sodelovanja se ne sme pretrgati

MADRID — Zavesa Madrida se je dvignila. Evropska varnost in sodelovanje sta spet osrednji temi svetovnega političnega dogajanja, čeprav Evropa po velikosti ne prednjači v svetu, razmere na starem kontinentu pa so bile vedno odločilnega pomena za mir na svetu in stopnjo mednarodnega sodelovanja. Zatorej ni čudno, da nad 1000 poročevalcev spremlja pripravljani sestanek za glavno konferenco o evropski varnosti in sodelovanju, ki se bo začela 11. novembra, na katerem je zastopanih 33 evropskih držav, svoje sedeže pa s zasedli tudi delegati Združenih držav Amerike in Kanade. Tako je bilo v Helsinkih, kjer je bila konferenca o evropski varnosti in sodelovanju na najvišji ravni, prav tako pa tudi v Beogradu. Udeležba dveh neevropskih držav marsikoga preseneča, pa je slednje odveč. Običajnemu poznavalcu političnih razmer v svetu je jasen živ interes zahodne velesile za dogajanja v Evropi, saj ima na stari celini najzvestejše zavetnike, po drugi strani pa tudi drugo velesilo Sovjetsko zvezo.

Madridsko srečanje se odvija v zapletenem mednarodnem položaju, njegov začetek pa pod vtisom vladne krize v državi gostiteljici. Premier Suarez je uspel vladno krizo prebroditi tako da le-ta na potek madridskega srečanja ne bo vplivala. Novi zunanji minister, ki je zaprisegel na dan začetka konference, je izrekel delegatom 35 držav iskreno dobrodošlico španskega ljudstva. Španija je počastena, da je to pomembno srečanje v njenem glavnem mestu. Storila bo vse, da bo pripravljani sestanek, prav tako pa kasnejša konferenca, uspešni in da bo dosegel svoj cilj. Prav bi bilo, da bi nekoč govorila duhu Madrida kot že sedaj govorimo o duhu Helsinkov. Zato pa mora biti program evropske varnosti in sodelovanja konkreten, uresničiti pa ga je mogoče z iskrenim sodelovanjem med narodi in državami ter z enotno željo po trajnem miru. Ostrejši od španskega notranjega vladnega zapleta pa so brez dvoma nekateri drugi svetovni problemi sedanjega sveta. Tu ne gre le za Poljsko, ki sama in na srečo brez zunanjega vmešavanja rešuje svoje probleme, ampak gre tudi za nekatera druga zaostrovanja med posameznimi evropskimi državami, s terorizem in rastoče nasilje, za Bližnji, Srednji in Daljnji Vzhod in za bohotenje vojaških režimov, predvsem v Južni Ameriki. Prav tako pa bo v Madridu brez dvoma večkrat omenjano tudi posebno zasedanje generalne skupščine Organizacije združenih narodov, ki razpravlja v New Yorku o razvoju.

O sedanjem Madridu je še treba zapisati nekaj besed. Lohot smo veseli, da je do Madrida prišlo, saj vladajo v Evropi in v svetu do evropske varnosti in sodelovanja različni pogledi. Tu se je pokazalo že v Helsinkih, prav tako pa tudi v Beogradu. Predvsem tu treba v Madridu temeljito oceniti, koliko je bilo v Evropi storjenega po Helsinkih in kje so zavore, da proces varnosti in sodelovanja v Evropi ni smejejši. Predvsem se ne kaže zgubljati v drobnarijah in izpostavljanju samo nekaterih problemov. Vsi, ki zadevajo evropsko varnost in sodelovanje, enako pomembni in vsem je treba nameniti polno mero pozornosti in pozornosti. To med drugim poudarjajo tudi evropske nevrščene in nevrščene države, ki so na pripravljanih sestanku najbolj aktivni. Helsinski duh je treba hrabriti in krepi. Nevrščene in nevtralne države bodo pripravile posebno prognozo, da bi bil proces uresničevanja Helsinkov hitrejši in učinkovitejši.

Med drugimi zunanje-političnimi dogodki kaže omeniti še nekatero. Iz Afganistana poročajo, da je armada začela nova ofenzivo proti upornikom, ki jo, očitno, želi zaključiti še pred zimo. Libija in Sirija pripravljata združitve v enotno državo. Voditelja Gadaffi in Asad sta to namero že razglasila, prav tako pa sta ostro napadla vse nasprotnike arabskega gibanja in Združene države Amerike ter njene zaveznike.

J. Košnjek

Javne razprave po krajevnih skupnostih

Radovljica — Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva iz Radovljice je organizirala posvet s predsedniki krajevnih konferenc SZDL. Na posvetu so se menili o organizaciji javne razprave o osnutku dogovora o temeljnih planov občine Radovljica za naslednje srednjeročno obdobje. Dogovorili so se, da bodo razpravo pripravile krajevne konference SZDL v krajevnih skupnostih, sveti krajevnih skupnosti pa bodo sklicali sestanke in razprave. Javna razprava bo trajala do 15. septembra, v njej pa bodo sodelovali predstavniki družbenopolitičnih organizacij in člani delegacij v krajevnih skupnostih.

Na javnih razpravah v krajevnih skupnostih naj bi se temeljito pogovorili o nadaljnjem razvoju krajevnih skupnosti, o problemih, ki zavirajo uspešnejši razvoj. Se posebej naj bi se opredelili do razvoja

trgovine, gostinstva in turizma, kmetijstva, razvoja malega gospodarstva ter do komunalne strukture. Krajevne skupnosti s pregovorile o problematiki posebej prostor ter o skupni porabi.

Na posvetu so predstavniki krajevnih konferenc razpravljali o pripravah na programske konference ter o evidentiranju kadrov. Organiziranost Socialistične zveze opušča sedanje izvršne odbore, veljave bodo odsej imela predstava krajevnih konferenc. Tudi naj bi v prihodnje dosledno ničevali Titovo pobudo o kolektivnem vodenju.

Praporščaki na skupen izlet

Kranj — Občinski odbor borcev Kranj vsako leto povablja porščake iz krajevnih skupnosti na izlet. Danes jih bosta dva, ki bosta odpeljala proti Novemu Pulju in Stenjaku, kjer bodo doživeli v domovih Zavoda za preživljanje otrok Gorenjske. Tam vanje otrok Gorenjske. Tam majhna oddolžitev za čas, ko so člani Zveze borcev porabijo svoje prapora po vseh proslavah in grebih in drugih slovesnostih, po Gorenjski in tudi drugod v Sloveniji.

Namesto betonskega silos iz folije

Košnja je bila od nekdanj eno najtežjih kmetijskih opravil pa tudi najbolj odvijena od vremena. Zato niso nova razmišljanja, kako na lažji in bolj siguren način pripraviti krmo za zimo. Silosi niso nobena novost več, ne sidani, ne plastični in v zadnjem času tudi leseni. Vendar priprava silosov v takšnih silosih zahteva veliko vlaganja, zato v zadnjem času preizkušajo drugačne rešitve - siliranje krme s pomočjo folije.

Z novostjo smo se seznanili na kmetiji Franca in Berte Treven v Račevi pri Zireh. Kmetija je velika in ima okoli 40 ha zemlje, vendar je velik del v osončnih senožetih, tista, ki je na ravnam pa je močvirna. Zato je večji dohodek iz gozda, čeprav se s sodobnim kmetovanjem in strojno obdelavo večja tudi dohodek od zemlje.

Največ se ukvarjata z živinorejo. Redita 22 govedov in oddajata mleko, v hlevu pa je tudi nekaj pitancev.

»Pred leti sem se odločil,« pripoveduje Franc Treven, po domače Anžon, in sem začel oddajati mleko v Vrhnjsko zadrugo. Dve leti se ga z mopedom vozil v Smrečje, pozimi pa s traktorjem. Kmalu za menoj ga je začela oddajati sosedka, sedaj pa ga oddajamo vsi vaščani. Če ga je pri hiši le 10 litrov dnevno, ga oddajamo. Dogovorili smo se za skupen prevoz, da je ceneje. Letno ga oddam 14 do 15.000 litrov.

»Se vam to plača?«

»Danes je na kmetiji treba delati za trg oziroma za prodajo. Vendar pa menim, da je mleko, glede na stroške, prepoceni. Sicer dobimo razne regrese za krmila in gnojila, vendar je vse to zelo zakomplicirano in bi se po mojem, dalo veliko bolj enostavno urediti. Lahko tako, kot imajo to urejeno v razvitih kmetijskih državah. Cena mleka in živine je v neposredni odvisnosti od koroze in tako bi lahko uredili tudi pri nas.

Plastični silos je veliko cenejši. - Foto: F. Perdan

»V žirovski kmetijski zadrugi so povedali, da preizkušate nove vrste silos. Kakšen je?«

»Gre za siliranje s pomočjo folije oziroma za siliranje krme z izsesavanjem zraka. Na pobudo Biotehnične fakultete na ta način silirajo krmo kmetje v Rovtah. Ker spravilo krme vedno dela težave, sem se pozanimal in s pomočjo pospeševalca Mirana Nagliča iz zadruga, tudi sam začel s takšnim načinom siliranja. Folija se enostavno razprostre po tleh, se nanjo naloži krma in se dobro potlači, napelje cevi za izsesa-

vanje zraka in pokrije s folijo ter še po vrhu pokrije s tanko plastjo krme ali slame. Vse skupaj stane približno 3.500 dinarjev, medtem ko stane betonski silos, ki je res trajen in ga ni treba dolga leta graditi novega, vsaj 100.000 dinarjev, plastični in

leseni pa še veliko več. Druga prednost pa je to, da je na tleh in je delo pri krmljenju lažje, ko ni treba lesti v silos.

»Koliko krme gre v silos?«

»Približno 65 kubikov, kar zado- stuje za krmo 13 govedov od januarja do košnje, če pokladam enkrat dnevno. Je pa res, da ga je treba hitro napolniti in mora delati kar šest do sedem delavcev. To pa že včasih predstavlja problem.»

»Menite, da se bo novi način siliranja obnesel?«

»Mislim, da se bo. Natančno pa bom lahko odgovoril spomladi.»

L. Bogataj

Če vas zanima

Kadar govorimo o turističnih prenočitvah po Gorenjskem, vedno omenjamo le zgornji konec Gorenjske, Kranj z okolico pa navadno kar izpustimo. Pa vendar imamo tudi tu turistične zmogljivosti, ki niso majhnega pomena za naše gospodarstvo. Res da je to bolj poslovni turizem, toda je.

Lani je imel hotel Creina v Kranju skupno 28.680 prenočitev (19.335 prenočitev domačih in 9.345 tujih gostov), hotel Jelen 15.512 (14.161 prenočitev domačih in 1.351 prenočitev tujih gostov), Turistično društvo Kranj pa 11.970 nočitev (11.965 prenočitev domačih gostov in 5 tujih). Do konca avgusta letos pa so v Creini imeli 27.526 nočitev, pri Jelenu 19.816 in pri Turističnem društvu Kranj 13.281 nočitev.

Ljubljano in drugam, če je potrebno.

Sedem let je Adolf delal pri privatnem obrtniku. Bolje se je zasluzilo, pravi, in vedel si, koliko boš dobil, ker si bil plačan po metru. Pri Servisnem podjetju je danes dvajset slikopleskarjev, vsi kvalificirani, trije še celo tehnički. Vendar nimajo dobro urejeno to nagrajevanje. Merila za osebni dohodek bi morala biti bolj otpljiva. To bi bil zagotovo večji stimulans za delo. Sedaj imajo skupinsko normo za celo enoto. Morali bodo spremeniti ta način nagrajevanja. Adolf je predsednik delavskega sveta v podjetju; prav zdaj, ko bodo obravnavali družbene dogovore, se bodo verjetno pogovorili tudi o tem.

In stabilizacija? Tudi pri slikopleskarjih se da pri tem še marsikaj narediti, se zaveda. Varčevanje pri materialih najprej. Pa tudi pri času, z dobro organizacijo dela.

Lani julija je Adolf dokončal šolo za pleskarskega tehnika, gradbeni center Zagreb je organiziral šolanje preko kranjske delavske univerze. Skoraj tri leta je trajalo in zdaj ima priznано popolno srednjo šolo. Vodstvo skupine prevzame navadno in nekaj odstotkov dobi glede na odgovornost, ne na šolo.

In razlika med zasebnim in družbenim sektorjem? V zasebnem je mojster vse, le njegove izkušnje prehajajo nate. V družbenem pa je izmenjava mnenj boljša in če bo še nagrajevanje urejeno, da bo delavec vnaprej vedel, koliko bo za kvalitetno opravljeno delo prejel, bo tudi bolje.

D. Dolenc

TOZD Gorenjska, n.sub.o. tovarna čokolade Lesce, Alpska 45

Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge

1. TEHTALCA SUROVIN
2. KONDITORSKEGA DELAVCA
3. TRANSPORTNE DELAVKE PRI ČOK. PRAH - 2 delavki

Delo se združuje za nedoločen čas.

Pogoji: - dokončana osnovna šola

Poskusno delo traje 1 mesec.

Pismene prijave pošljite na TOZD Gorenjska Lesce, Alpska 45, komisija za delovna razmerja. Rok za prijavo je 15 dni po objavi oglasa.

NA DELOVNEM MESTU

Adolf Pufič - slikopleskarski tehnik

V čisto novih barvah je zaživela konferenčna dvorana kranjskega sindikata v Delavskem domu. V beli, topli rdeči, oranžni, rjavi ... Sem in tja temen les. Stropi spuščeni. Zdaj bo resnično prijetno sedeti tu na seji ... Nared bo še ta teden. Delavci Servisnega podjetja Kranj že dokončujejo delo. Le še pleskarji so tu.

Adolf Pufič, vodja skupine slikopleskarjev, ki je prevzela delo v

konferenčni dvorani, si ogleduje delo tega dne. Je vse dobro prepletkano? Ni li? Stranka mora biti zadovoljna! No, tokrat bo zagotovo. Najhuje je, če se trudiš, pa ne ustrežeš, kot bi rad.

Letos je minilo že 20 let, odkar se je Adolf izučil za slikopleskarja. Bratranec mu je pomagal, da je dobil učno mesto pri Gradlesu v Mariboru. Ostal je v poklicu, čeprav je marsikdo tudi odšel. Težko fizično delo je to. Prah, delo na višini. Izravnavanje sten te najbolj utruja. Pa lestev. Osem ur na lestvi! Nikomur ne moreš dopovedati, kako težavno je to ... Potem, ko je končano, ko vidiš, da si dobro naredil, si vesel, zadovoljen.

Nekoč so belili vse na apno. Počasi je šlo. Danes apna skoraj več ne poznajo. Le disperzijske barve. Sinkolit. Jupoli. Drage so, toda delo gre hitreje od rok in lepši je izdelek. Je pa tudi pri njih bilo letos čutiti pomanjkanje teh materialov. Enkrat je manjkalo enega, drugič spet drugega, vendar zastojev zaradi tega še ni bilo.

Dela imajo dovolj. Vsaj čez leto. Je pa huda konkurenca prav pri slikopleskarjih. Kleparji in mizarji v podjetju imajo vse drugačne pogoje za delo. Veliko lažje ga daje. Slikopleskarjem sicer doslej dela ni manjkalo, le pozimi je slabše. Deljen dopust imajo, tako da ga polovico porabijo poleti, polovico pa pozimi, toda raje bi delali z istim tempom vse leto. Kaj hočeš, je le sezonsko njihovo delo. Največ delajo po Kranju in okolici, gredo pa tudi v

Iskrški stabilizacijski paket

V Iskri - Elektromehanika Kranj so zaradi vse težjih pogojev gospodarjenja pripravili predlog novih stabilizacijskih ukrepov - Vse v okviru odgovornosti temeljnih organizacij

V prvem polletju je Iskra Elektromehanika Kranj dosegla dobre poslovne rezultate. Zadovoljni so z dohodkom in čistim dohodkom, ki so ga za sklade razdelili dobrih 500 milijonov. Najpomembnejši pa so izredni dosežki v izvozu oziroma razvoju trgovini. Medtem ko so za uvoz dali toliko kot lani v prvem polletju, so za izvoz iztržili za 44 odstotkov več. Izvoz je tudi za polovico presejal uvoz.

Kljub temu pa obeti za drugo leto niso rožnate. Oskrbo surovinami in repromaterialom postaja vse slabša in vse težje zagotavljajo pogoje za normalno proizvodnjo. Zožujejo se delne pravice, kar tudi napoveduje določene težave. Problem je staja likvidnost, ki se slabša povsod, ne le v Iskri.

Razmere postajajo kritične, zato je delavski svet dal v pravo temeljnih organizacijam »paket stabilizacijskih ukrepov« v Iskri. Njegov namen je doseči povečanje izvoza za vsako ceno, ker bodo sicer ostali brez deviz za nakup surovin in polidelkov; izboljšanje likvidnosti TOZD in OZD ter spremembe poslovanja s tekočimi likvidnimi sredstvi.

Povečevanja izvoza se bodo lotili načrtno in sicer bodo pri prej izdelali posebno ekonomsko analizo proizvodnega programa, ki bo pokazala, kateri izdelki imajo največjo možnost prodaje na tujem trgu. Zatem bodo naredili popravke planov, ki bodo glede na izvozne možnosti potrebne proizvodnjo nekaterih izdelkov zmanjšati, drugih pa povečati, nekaterih pa celo opustiti. Vse to so dolgoročni ukrepi, katerih učinki se bodo pojavili predvsem v prihodnjih letih. Letos pa bo prodajna in tržna organizacija Iskre zastavila vse sile, da bi do konca leta izvozili čim največ.

Čeprav bi pričakovali nasprotno, zaloge materiala rastejo, so pogosto pomanjkljive in ne omogočajo redne proizvodnje. Vzrok je predvsem v slabem planiranju, zato bodo najprej poskušali dopolniti sistem planiranja zalog, ki je že postal preveč zapleten in ga bo potrebno postaviti na nove osnove.

Največje spremembe pa se obetajo pri poslovanju temeljnih organizacij združenega dela - uveljavili bodo soodgovorno temeljnih organizacij za likvidnost delovne organizacije. Vse temeljna organizacija bo lahko za pokrivanje svojih obveznosti koristila le lastna sredstva. Če jih ne bo imela, bo lahko kredit pri drugi, ne bo pa to več solidarnostno pokrivanje skupne vrede. Osnovni motiv tega predloga je boljše gospodarjenje, ker bo vsaka temeljna organizacija lahko segala takoj v roko, kot bo pridelala.

Za izpeljavo vsake naloge so določeni nosilci in odgovornosti. Večja odgovornost bo predvsem na temeljnih organizacijah in njihovih vodilnih delavcih. Delavski svet pa bo vse te seji pregledal uresničevanje stabilizacijskega programa.

L. Bogataj

Cene v okviru dogovorov

Letošnji družbeni dogovor o uresničevanju politike cen proizvodov in storitev je v Sloveniji predvidel počasnejšo rast cen kot lani. Pri tem je bilo še posebej poudarjeno, da delovni kolektivi ne morejo pričakovati povečanja dohodka na račun cen, temveč naj bi rastle predvsem zaradi večje produktivnosti, večje gospodarske učinkovitosti in ekonomičnosti poslovanja, uveljavljenih dohodkovnih odnosov, boljše organizacije dela ter zaradi boljšega izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti.

V škofjeloški občini so se pri cenah, ki so v njihovi pristojnosti, držali dogovora. Prednost so imele storitve, katerih cene so bile pod občinsko in regijsko ravni in storitve, v katere je vložena več dela.

Tako so bila izdana soglasja za sveže meso in sicer za 5,4 odstotka višje cene junetini in 1,8 odstotka prašičjemu mesu. Pri kruhu so bile postavljene višje cene za domači kruh iz moke tipa 800 pri KGZ Ziri in za vse osnovne vrste kruha v poprečju za 31,9 odstotka in za posebne vrste kruha za 39,5 odstotka ter pecivu za 8 odstotkov. V gostinstvu je bilo v družbenem sektorju eviden-

tiranih 8 in v zasebnem 23 cen. Vzrok za višje cene so predvsem v nabavnih cenah živih in pridelanih storitvah je bilo v družbenem sektorju 4 ceniki in v zasebnem sektorju 4 ceniki. Pri njih storitvah pa v družbenem zasebnem 27 cenikov. Pri njih storitvah sta bila evidentni dva cenika in izdelan je bil poprečni gradbeni cenik stanovanjskih stroških komunalnih urejanja zemljišč na območju Škofja Loka.

Vse te spremembe so bile v roku, ko čas od zadnje polovici ni bil krajši od enega leta zamrznitve cen na ravni 6,5, je ostalo nekaj vlog za višje neresenih.

Čeprav so se cene, ki so pritrjene občinskim organom, skladno z družbenim dogovorom splošno rast cen niso imele vpliva. Splošna rast cen in vseh stroškov se je že dvignila nad pričakovane okvire in prihodnje pri vsakem dvignjenem temeljit premislek.

L. Bogataj

Tudi v Kranju diskontna trgovina - Za kinom Center v Kranju v prostorih, kjer je bilo včasih tapetništvo kranjske komunale, z urejanjem lokala, v katerem bo že prihodnji petek odprta diskontna trgovina. Za tovrstno prodajo so se pri Vinu Kranj, ki sedaj razpisuje s temi prostori, odločili že pred dobrim letom, vendar so se dela odložila. Pravi, da bo prodajna pajadna kasne selitve tapetništva zavlekla. Pravi, da bo prodajna pajadna na 250 kvadratnih metrih, pa bodo prodali poleg vseh pijac tudi hrabrne proizvode - suhomesnate izdelke, olje, moko, testenine, sladkor, slašičarske izdelke, konzervirano zelenjavo, mesne izdelke pa seveda tudi ozimnico. 2 do 10 odstotkov ceneje bodo kupovali, obljubljajo. Pa ne samo to, da bo ceneje, Kranjanci trgovina blizu in dosti parkirnega prostora bo na voljo. Torej, se jim za obisk ni bati, le da bodo dobro založeni. - Foto: D.

Dnevi amaterskega filma v Dupljah

Danes premiera novih filmov

Člani Kino kluba Duplje bodo domačemu občinstvu prikazali letošnjo filmsko bero - Med štirimi novimi kratkimi filmi posebno pozornost vzbujata film o zadnji poti tovariša Tita - Za javnost bodo prvič predvajali tudi film o Edvardu Kardelju

Duplje - Danes ob 19. uri bodo člani Kino kluba Duplje v domačem gasilskem domu pripravili premiero kratkih filmov, ki so jih posneli letošnji Dupljski filmarji so posneli kar štiri nove filme: »Pod svobodnim soncem«, »Pleničke je prala«, »Štafeta 80« in »Solze so se zile v reko bratstva«.

»Štafeta 80« - reportažni zapis o poti letošnje štafete mladosti po Gorenjski: skozi Tržič, Kranj, Škofjo Loko do Ljubljane in zaključek v Beogradu.

Akademski komorni zbor vabi nove pevce

Kranj - Šestdeset mladih Kranjčanov in okoličanov, nekaj jih je tudi iz drugih krajev Gorenjske, vnesejo v Ljubljano, dvakrat na teden vadi v prostorih kranjske gimnazije. To so »akezejevci«, člani akademskega komornega zbora Kranj. Vodi jih ljubezen do petja, varništvo, še najbolj uspešno pa rodirigenta Matevža Fabjana.

Deset let koroškega Kladiva

Deset let mineva, odkar je izšla številka koroške kulturnopolitične revije Kladivo, ki okrog sebe predvsem mlade. Iz Kladiva dimenjajo težnje slovenskega mladinskega gibanja na Koroškem, v katerem se »Kladivarji« aktivno vključujejo, ga sooblikujejo.

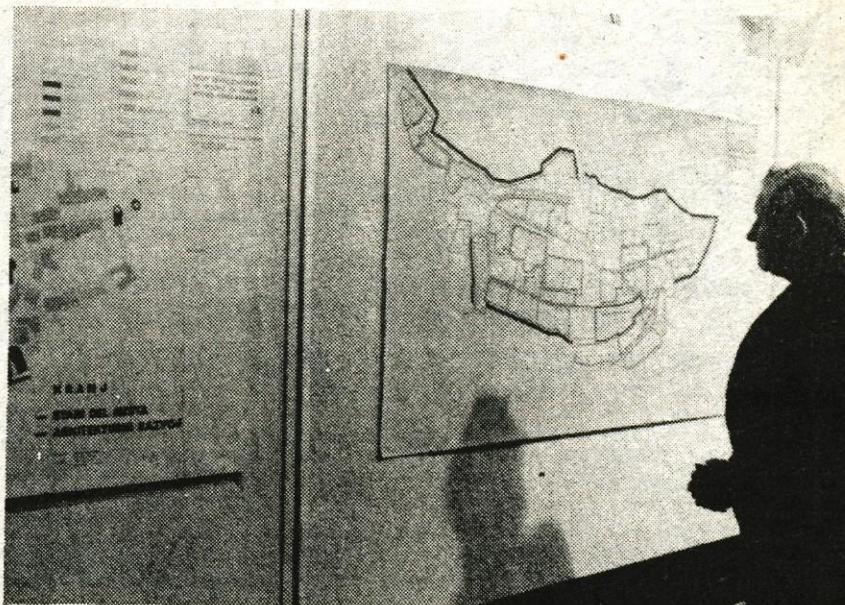
Ponatis Šetinčeve knjige o Kardelju

Prebernova družba je pred časom izdala ponatis knjige Franca Šetinca »Misli in delo Edvarda Kardelja«. Prva izdaja je imela za slovenske razmere visoko naklado, saj je izšlo 23.000 izvodov knjige. Vendar je hitro pošla, mnogim pa jo še iskali, zato so pri Prebernovi družbi odločili za ponatis. Knjiga je že v prodaji in stane 140 dinarjev. Obsega 262 strani, tiskana je na brezlesnem papirju, opremljena s fotografijami, vezana v celno platno z večbarvnim šotrnim ovitkom.

Na premiero pa so dupljski filmarji povabili predstavnike družbenopolitičnih organizacij in skupnosti Kranja, Gorenjske, republike in federacije. Veliko razumevanja so člani Kino kluba Duplje za pripravo prireditve našli pri družbenopolitičnih organizacijah občine Kranj ter pri izvršnem svetu kranjske občinske skupščine, ki jim je namenil denar za nakup zaves, s katerimi so opremili dvorano gasilskega doma ter tako zagotovili primerno zvočnost prostora. Namestili so gibljivo platno in s prostovoljnimi delom uredili sanitarne prostore, ter tako vsaj grobo uredili dvorano, ki jo bodo tudi v bodoče lahko uporabljali za prireditve.

Če bo filmski večer uspel, bomo z njim z veseljem gostovali v drugih krajih Gorenjske, so nam povedali dupljski filmarji.

M. Volčjak

Kranj - V prostorih Mestne hiše je ob krajevnem prazniku KS Kranj Center odprta razstava »Revitalizacija mesta Kranja«. Na predlog odbora za revitalizacijo pri krajevni skupnosti Kranj Center jo je pripravil Gorenjski muzej. - Foto: F. Perdan

Čipkarica, pesnica Julka Fortuna

Izpolniti moram svoje poslanstvo

Križ, kraz, kralj, Matjaž - ponavljajo otroci in drobni, nerodni prstki lovijo gibe, štiri osnovne gibe za čipko. Znova križ, kraz, kralj, Matjaž in počasi nastaja vzorec. Male oči žarijo. Tole klekjanje vendar ni tako težka reč, so navdušeni otroci.

Julka Fortuna iz Podlipo pri Vrhniki, kamor se je pred 45. leti poročila z Malenskega vrha v Poljanski dolini, bi rada čimveč otrok naučila klekjanja. Pomaga pri šolskih čipkarstvih krožkih, obiskuje šole in otrokom kaže, kako se klekja, jim govori o zgodovini čipkarstva.

Res je, pripoveduje, v zadnjih desetih letih na več šolah poučujejo klekjanje. Najbolj zagrete so Zirovke, kjer ima čipkarstvo bogato tradicijo. Prav v Zireh so imeli pred sto leti prvo čipkarstvo šolo pri nas. Toda, sprašujem se, kaj bo z učenkami, ko bodo zapustile osnovno šolo. Nimajo več možnosti, da bi se kljub znanju in volji izpopolnjevale, da bi se poklicno ukvarjale s tem delom. Tako z leti še to, kar so jim dali šolski krožki, pozabijo in opustijo. Velika napaka je bila storjena pred petnajstimi leti, ko so na ljubljanski šoli za oblikovanje opustili oddelek za klekjanje, tako da danes nimamo učiteljic, ki bi na šolah vodile krožke. Upanje zbuja usmerjeno izobraževanje.

Kranjski dan v Fiumicellu

11. oktobra bo v italijanskem mestecu Fiumicellu pri Ogleju (Furlanija) revija pevskih zborov treh sosednjih dežel: Avstrije, Italije in Jugoslavije. Naše bo zastopal kranjski pevski zbor Tugo Vidmar, ki je že pel v tem prijetnem mestecu. Predstavniki Fiumicella so že večkrat izrazili željo, da bi se sodelovanje med mesti razširilo tudi na športno sodelovanje, da bi stike navezali tudi lovci, ribiči, turistični delavci in drugi.

Prireditelji bodo našim kulturnikom in izletnikom - en avtobus bo organiziran posebej zanje - priredili »Kranjski dan« v Fiumicellu. Naša skupina si bo ob tej priložnosti ogledala tudi Gradež in Oglej, v Gonarju pa se bodo ob spomeniku poklonili Jugoslovanom, ki so ostali v tem zloglasnem taborišču.

D. D.

Letos poleti jo je obiskala ameriška študentka Charlotte Anderson. Veliko sta govorili o čipkah in čipkarstvu. V Ameriki doživlja domača obrt pravi razcvet, celo na univerzi poučujejo te umetnosti. Pri nas pa: s čipkarstvom se ukvarjajo starejše ženske, hčere in vnukinje to delo poznajo, toda z njim se ne bodo preživljale.

Prav v tem pa je vsa skrivnost, kako ohraniti dragocnost, ki so nam jo zapustile babice.

Neutrudna je Julka Fortuna. Pehtati moramo to stvar naprej, prvi čipkarstvo ne sme izumreti.

Za ljubljanski Dom je začela čipke izdelovati leta 1958. Ob obilici dela na kmetiji. Da je zaslužila dodatni dinar, saj je bil mož dolga leta bolan, h kruhu pa je bilo treba spraviti šest sinov in hčer. Včasih je tudi po osemdeset klekjaric od Vrhnike do Rovt izdelovalo čipke za Dom. Danes le še okrog trideset. Dom pač ne more storiti vsega, je vendar le podjetje, ki odkupuje in prodaja čipke, za katere je vse več povpraševanja, doma in v tujini. Za zaslužek pa danes ni več tako trdo kot nekdaj.

O čipkaricah je zelo malo napisanega. Brskala sem, pripoveduje, vendar pesmi nisem našla nobene. O čem vse pojejo ljudske pesmi, o čipkaricah nobena. Poskusilaje sama. V letu dni jih je napisala okrog petdeset. Kar vsipale so se na papir, o klekjaricah in čipkah, o kmečkem delu in življenju, o rodni Poljanski dolini in o prelepi dolini, ki skriva Podlipo. Med nežne vzorce čipk in trdoto dela na kmetih je razpet njena pesem, greni jo trpko spoznanje, da mladi nimajo več radi njiv in travnikov. Njene pesmi odsevajo vsakdan, kot ga doživlja žena, ki klekja čipke in obdeluje zemljo. Pesmi so zbrane v drobni knjižici, ki jo je naslovlila »Iz srca do srca« in jo leta 1964 izdala v samozaložbi. Natisniti je dala dva tisoč izvodov, skoraj povsem so ji že pošli, le še deset jih hrani.

Neko posebno poslanstvo mi je naklonila usoda, prvi Julka Fortuna

na, moram ga izpolniti. Moram govoriti in pisati o čipkarstvu, moram, da ne bomo pozabili nanj.

Zato često zasledimo njene drobne članke v časopisih, rada sodeluje v radijskih oddajah, ki so namenjene čipkarstvu. Marsikdo, ki ga zanima klekjanje, potrka na njena vrata. Pogosto jo srečamo na raznih prireditvah. Pred seboj ima košarico s punkeljom in slehernemu rada pokaže, kako se vrtiljo klekji. Kar tako ne morem govoriti o čipkah, prvi, ljudem je treba pokazati, kako nastanejo. Za marsikoga je to nekaj povsem novega. Zadnje čase izdeluje lične spominkne, male košarice s punkeljčki in klekji. Med razno plastično šaro, ki nam jo ponujajo na prireditvah, so prava mikavnost. Pritegnejo obiskovalce in Julka Fortuna zlahka splete pogovor o čipkah, o klekjaricah, ki jih je vse manj, o čipkarstvu, ki bo utonilo v pozabo, če ne bomo znali negovati izročila.

M. Volčjak

Kulturni koledar

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je odprta razstava slikarskih in kiparskih del Vlastje Jakopiča. V Mali galeriji mestne hiše si lahko ogledate razstavo del slikarke Zlate Volarič in kiparja Jožeta Volariča. V galeriji Mestne hiše pa je na ogled razstava del avstrijskega slikarja Andree Verlona, ki jo je posredoval Avstrijski kulturni inštitut v Zagrebu. Razstava so tako kot stalne zbirke Gorenjskega muzeja odprte vsak dan od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 12. ure, ob ponedeljkih so zaprte.

V Iskrini avli na Laborah je na ogled razstava del Jožeta Horvata-Jakija.

KOKRICA - V nedeljo, 14. septembra, bo v kulturnem domu na Kokrici nastopil ansambel Prelom iz Ljubljane. Nedavno smo ga lahko poslušali na Gorenjskem sejmu, ko je spremljal pevca Edvina Flijerja in pevko Ditko Haberl. Ansambel, ki ga sestavljajo Tomaž Kozlevčar, Janez Tutta, Pajor Pišta in Peter Gruden, ni tipična rock skupina, pač pa je bližji popularni glasbi. Izdal je že tri male plošče, oktobra pa bo nastopil s skladbo vodje ansambla Tomaža Kozlevčarja »Mimogrede« v drugem večeru Dnevov slovenske zabavne glasbe v Ljubljani.

LJUBLJANA - V razstavnih dvoranah Prirodoslovnega muzeja Slovenije v Ljubljani (vhod s Trga herojev) so preteklo sredo odprli deveto razstavo naravoslovnih fotografij, ki sta jo pripravila Prirodoslovno društvo Slovenije in Prirodoslovni muzej Slovenije.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji na loškem gradu bo še do 14. septembra odprta razstava likovnih del članov skupine ljubiteljskih likovnikov pri Zvezi kulturnih organizacij Škofja Loka. Razstava je tako kot stalne zbirke Loškega muzeja odprta vsak dan razen ponedeljka od 9. do 12. in od 14. do 17. ure.

V petek, 19. septembra ob 19. uri bo v crngrobski cerkvi nastopil Slovenski oktet. Koncert prireja škofjeloška glasbena šola. Zanj je med škofjeločani velika zanimanja, saj Slovenski oktet v Škofji Loki že dolgo ni nastopil.

S knjižnih polic

The Beatles

Pri Pomurski založbi je pred kratkim izšla avtorizirana biografija Hunterja Daviesa z naslovom The Beatles. Knjiga bo nedvomno še posebej razveselila mlajše bralce, po njej pa bodo radi segli tudi starejši, saj gre za več kot šeststo strani izredno berljive in sproščeno napisane zgodovine in življenjske poti štirih Beatlov vse od skromnih začetkov v Liverpoolu tja do svetovne slave, razpada skupine in poznejše aktivnosti nekdanjih kuštravih glasbenikov. Avtor pošteno, odkritosrčno in predvsem izčrпно prikazuje njihove življenjske poti, njihov utrip. Knjiga ima štiriindeset poglavij in precej komentarjev ter podatke o celotni diskografiji, ploščah, ki so izšle pri nas ter ne nazadnje tudi o njihovi finančni uspešnosti.

Prevajalec Tomaž Domicelj, ki nam je v preteklosti ponudil že prevoda biografij o Woodyju Guthryju in Bobu Dylanu, je tudi tokrat delo vestno opravil in je zato knjiga privlačna tudi zaradi pestrosti in dinamičnosti jezika. Pri isti založbi pripravljajo še četrto knjigo te »glasbene« serije - prevod knjige o Elvisu Presleju.

Boris Bogataj

Sodobnejše gorenjsko čebelarjenje

V jeseniški in v radovljiški občini si čebelarji prizadevajo, da bi čimbolj posodobili proizvodnjo in poleg medu ponudili tržišču še druge proizvode — Nevarni strupi

Radovljica — Čebelarstvo društvo Radovljica—Jesenice združuje deset čebelarških družen in šteje 280 članov. Domala vsi, ki se v obeh občinah ukvarjajo s čebelarstvom, so člani društva. Najštevilnejše družine so po večjih krajih obeh občin: v Radovljici, na Bledu in na Jesenicah.

Čebelarji, ki so si v okviru svojega društva pripravili program dela za naslednjih pet let, ugotavljajo, da v zadnjih petnajstih letih čebelarjenje na Gorenjskem ne upada, saj so se z njim začeli precej ukvarjati predvsem upokojenci. Opusča pa se čebelarjenje na kmetijah, veliko je takšnih čebelarjev, ki niso kmetje. Čebelarjenje pa je precej razdrobljeno, člani imajo povprečno od deset do petnajst panjev, z izjemo nekaterih, ki imajo tudi do sto ali več panjev.

Gorenjski čebelarji si v zadnjih letih precej prizadevajo, da bi posodobili čebelarjenje in ponudili tržišču več čebeljih proizvodov. Gospodarjenje na med ni tako rentabilno, razen tega pa je medenih paš vedno manj. V zadnjem času je zanimivo in vedno bolj razširjeno tudi proizvajanje cvetnega prahu in matičnega mlečka ter drugih proizvodov, zato si prizadevajo, da bi proizvodnja sloanela čimbolj na novem sistemu čebelarjenja z več cvetnega prahu in z vzgojo matic.

Radovljiški in jeseniški čebelarji, ki prodajajo proizvode Medexu, za drugi ali posameznikom, bodo v prihodnje poskrbeli za katastrof čebeljih paš na svojem območju in tako vedeli, kateri so tisti predeli, kjer so čebele in kje jih še ni. Na Gorenj-

skem je čebelarjenje stabilno in čebel ne vozijo drugam na pašo, zato naj bi bila v prihodnje območja, ugodna za čebelarjenje, vsem bolj znana.

Čebelarji priznavajo, da so v minulemu obdobju premalo storili za vzgojo mladih po šolah. Medtem ko je danes v Sloveniji že okoli 190 čebelarških krožkov, jih v Radovljici in na Jesenicah ni. Čebelarji so le ob gozdni učni poti v Radovljici postavili klasične in druge panje, tako, da se obiskovalci gozdne učne poti seznanjajo tudi s čebelarjenjem in življenjem čebel. Sodelovali pa so pri postavitvi spominskega kipa Antonu Janši pri osnovni šoli Zabreznica, kjer bo aleja petih slavnih mož žirovniškega območja: Finžgarja, Prešerna, Čopa, Jalna in Janše. Prav tako bodo na domačiji znanega čebelarja Jana Strgarja drugo leto, ob 100-letnici njegovega rojstva, odkrili spominsko ploščo ter se pripravljali na drugo proslavo pomembne obletnice: 100-letnice, odkar so oživili čebelarstvo organizacijo v Lescah. Še naprej pa bodo tesno sodelovali s čebelarškim muzejem v Radovljici, ki slovi po lepi zbirki in eksponatih in je edini tovrstni muzej v Jugoslaviji.

Težave, s katerimi se čebelarji danes srečujejo so predvsem zelo pogoste čebelje bolezni. Lani so uspešno zatrli čebelarstvo gnilobo, proti pa jim nevarna zajedalska bolezen čebel varoza, ki je napadla že čebele v sosednji kranjski čebelarški družini. Prav tako so danes obolenja čebel pogosta zaradi onesnaženja okolja, predvsem pa zaradi uporabe strupov — pesticidov in insekticidov v kme-

tijstvu. Zaradi malomarnosti prihaja včasih do ogromnih škod, ki pa jih je le težko dokazati. Prizadeti so tudi zaradi pomanjkanja čebeljega sladkorja na tržišču. Za okoli 4.000 panjev ga potrebujejo okoli 40 ton in včasih so ga dobili po nekoliko ugodnejših cenah, danes pa se ne dobiti niti v trgovinah. Brez sladkorja pa se ne da čebelariti, še posebno ne na Gorenjskem, kjer so vremenske razmere za čebele dokaj neugodne, saj ostanejo tudi do dva meseca v panju. V nasprotju s tem pa je kranjska sivka izredno delavna, marljiva in vzdržljiva čebela, ki jo cenijo povsod po svetu.

Gorenjski čebelarji torej nadaljujejo bogato tradicijo, ki jo ima čebelarstvo na Gorenjskem. Z vztrajnim delom in nenehnim prizadevanjem posodablja proizvodnjo medu in drugih izdelkov, ki jih danes ne cenijo le posamezni kupci in gospodinjstva, temveč jih z vsem uspehom in vsestranskimi dobrimi učinki uveljavlja tudi zdravilstvo. D. Sedej

Delovna akcija — Mladinci tovarne Iskre iz Lipnice in vojniki 2. pionske čete iz Bohinjske Bele so avgusta organizirali delovno akcijo. Izkopali so 30 metrov dolg temelj, na katerem bodo stali skladišni prostori tovarne. Akcije se je udeležilo 27 vojakov in delali so kot prostovoljci. Poleg izkopa temelja so izravnali še sto kvadratnih metrov zemljišča. Po opravljenem delu so se mladi iz Iskre pogovarjali z vojniki o njihovem življenju in delu. (B. Solar) — Foto: Rado Obid

Jadralna letala na tuj

Proizvodnja jadralnih letal je v begunjskem Elanu vedno večja — Kmalu tudi dvosedežno jadralno letalo, po katerem je vedno večje povpraševanje

Begunje — Lani februarja je na Brniku prvič poletelo Elanovo jadralno letalo, ki so ga izdelali v tovarni športnega orodja v Begunjah. Že leto prej so načrtovali proizvodnjo letal, skupaj s poslovnim partnerjem iz Zvezne republike Nemčije.

Danes je po jadralnih letalih veliko povpraševanje, a ne le v tujini, temveč tudi pri nas. Elanov DG 100, ki sodi v standardni razred in ki ga izdelujejo v treh različicah, se je že uveljavil doma in v tujini. Tako beležijo na tekmovalnih z DG 100 izredno ugodne rezultate in temu primerno je tudi povpraševanje. Elanovo jadralno letalo ima odlične tekmovalne sposobnosti, kar so dokazali na minulem državnem prvenstvu ter na mednarodnih tekmovalnih naši in tuji jadralci.

Do zdaj so v Elanu izdelali 40 letal, tri četrtine letal namenjajo za izvoz. Letalo velja okoli 300.000 dinarjev, domala ves material pa dobivajo iz uvoza. Za naslednje leto nameravajo poslati na tržišče okoli 36 letal, vsekakor pa bi jih lahko prodali veliko več. Zato se v Elanu že pripravljajo na modernizacijo proizvodnje in na preselitev proiz-

vodnje jadralnih letal iz Gorij v Begunje. Prav tako načrtujejo nekaj novih izboljšav sedanjega tipa — predvsem boljše in varnejšo kabino — ter izdelavo dvosedežnega jadralnega letala.

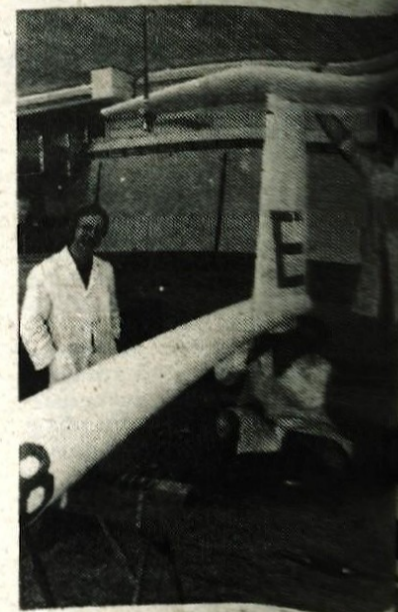
Jadralna letala in čolne izdelujejo v temeljni organizaciji združenega dela plastika, kjer je pri proizvodnji letal zaposlenih 15 delavcev. Vse delo je ročno, zaposleni pa so večinoma takšni delavci, ki so se ukvarjali z jadralnim letalstvom ali ki imajo precej izkušenj na področju letalstva.

Vse materiale, ki so uvoženi, morajo atestirati — tako zahteva tuje tržišče, Zahodna Nemčija, Švica, Avstrija, Holandija in Velika Britanija, kamor Elan pošilja svoja jadralna letala. V zadnjem času pa je precej povpraševanja iz Južne Amerike, kjer bo naslednje svetovno prvenstvo. Nasploh največ povprašujejo po dvosedežnih letalih, ki jih bodo v Elanu začeli izdelovati v prihodnjih letih.

Elan ni edini proizvajalec jadralnih letal v Jugoslaviji, izdelujejo jih tudi v Vršču. Vendar pa je na tržišču veliko povpraševanje, tako,

da je nadaljnja proizvodnja skoraj umestna in smotrna, še posebej ker je za ta šport vedno zanimanja tudi v Jugoslaviji.

Elanova jadralna letala, ki so jo dokaj hudo tujo konkurenco, so dovolj kvalitetna, pa so ob pomembnem proizvodnem letalu Elana, ki tudi z jadralnimi ustvarja del potrebnih sredstev.

Proizvodnja jadralnih letal v Elanu v Gornjem — zahteva veliko ročno delo...

Čebelarjenje je rentabilno

Uroš Vidmar je eden izmed najbolj znanih čebelarjev v Bohinju — Kvaliteta gozdnega medu — Veliki proizvodni stroški

Bohinjska Bistrica — Uroš Vidmar iz Bohinjske Bistrice se že okoli trideset let ukvarja s čebelarstvom. Danes ima osemdeset panjev, glavni in najbolj pomemben proizvod pa je gozdni med.

»Vsa ta leta pridelujem vse, od prahu, propolisa, mlečka, največ pa gozdnega medu. Dolga leta sem bil kooperant, zdaj nisem več, kajti odkupne cene čebeljih proizvodov so prenizke. Čeprav imam kot kooperant določene ugodnosti in prednosti, je takšna oblika povezovanja in sodelovanja primerna za začetnike, ki bi se radi intenzivno ukvarjali s čebelarjenjem. Potrebujemo moderne čebelarške pripomočke in nasploh je takšna oblika boljše; če pa se že dolga leta ukvarjaš s čebelarjenjem, če je čebelarjenje intenzivno, potem so odkupne cene resnično prenizke, in ne pokrijejo vseh stroškov.

Za mojih osemdeset panjev potrebujem okoli dve toni sladkorja, kar prav gotovo ni malo. Če pristanem še vse druge stroške, potem jih je za okoli 8 starih milijonov letno. Ob tem pa seveda niti ne upoštevam vsega dela in amortizacije, še posebej, če hoče biti čebelarjenje vsaj malo moderno.

V Bohinju so za čebelarjenje vse prej kot ugodne možnosti. Večino leta je hud mraz, sezona traja le do dva meseca. V drugih predelih Jugoslavije imajo neprimerno boljše pogoje in velike možnosti za intenzivno čebelarjenje. Sploh pa je pri čebelarstvu letina vedno odvisna od vremena: so sezone, ko se čebelariti skoraj ne splača in sezone, ko je letina obilna. Prav zato vzdržijo le tisti, ki so predani izkušeni čebelarji, z veliko znanja in zavzetosti. Čebelarjenja se ne moreš naučiti v nekaj dneh: imeti moraš veliko volje ter veliko znanja. Mnogi, ki so si zaželeli biti čebelarji, četudi amaterski, so po nekaj slabih sezonah kar odnehali.

Čebelarjenje je rentabilno, če imaš vsaj trideset panjev. Še vedno pa smo posvetili čebelarjenju premalo pozornosti kot tudi kmetijstvu nasploh. Številnim čebelarjem bi bilo danes lahko čebelarjenje poklic, dober poklic, a do modernega in dobrega čebelarjenja je resnično dolga pot in veliko preprek. Pri nas domala ne moreš dobiti dobrih čebelarških pripomočkov, ponje moraš v specializirane trgovine v tujino.

Prav tako bi morali pri nas vse čebelje panje registrirati in voditi

točno evidenco, tudi zaradi tega, ker bi potem lahko veliko lažje zatrli številne čebelje bolezni. Zdaj grozi že bacil varoa in prav raznih čebeljih boleznih bi se morali varovati. Še posebej je nevarno tedaj, ko, denimo, na Jelovico, pripeljejo čebelarji panje iz vse Slovenije in je okužba veliko bolj možna. Vse to bi morali neprimerno bolj nadzorovati in varovati čebelji zarod.

Uroš Vidmar je eden izmed najbolj znanih čebelarjev v Bohinju, čebelar, ki nadaljuje družinsko tradicijo čebelarjenja, čebelar, ki je znan po kvaliteti čebeljih proizvodov. Predvsem pa čebelar, ki ve, da brez nenehne modernizacije in izpopolnjevanja tudi čebelarstvo nima prihodnosti... D. Sedej

VTISI S SPREHODA PO KRANJU NEKO SOBOTO DOPOLDNE

To ni bil sprehod, ampak »slalom« med množico pešcev in vseh vrst motornih vozil. Tako je vsako soboto. Sprehod združen z nakupovanjem pa je posebna preizkušnja za živce, saj je po trgovinah takšna gneča, kot da bi bilo vse zastoj.

Foto: A. Mali

Krajevna skupnost Podljubelj

Obeti za razvoj turizma

Prizadevanja Podljubeljčanov so usmerjena predvsem h gospodarski ureditvi krajevne skupnosti, ki ima zaradi ugodnih naravnih pogojev in prometnih žil dobre možnosti za razvoj turizma in gostinstva

Navada je, da ob različnih jubilejih in praznikih pogledamo, kaj v preteklosti naredili, česa nismo uspeli uresničiti in zakaj ne se dogovorimo, kako naprej. Tako bodo jutri storili tudi predstavniki tržiške krajevne skupnosti Podljubelj, ki imajo svoje domačije raztresene v dolini potoka Mošenika in pobočjih nad dolino.

Delo družbenopolitičnih organizacij in sveta krajevne skupnosti v zadnjem letu na področju gospodarskega in družbenega razvoja ni bilo tako uspešno kot so načrtovali, je povedal predstavniki sveta Karel Leitinger. »Reševati smo sicer več drobnih komunalnih vprašanj, obdržali pa smo osnovno šolo in prišli javno telefonsko govorilnico na pobočjih nad dolino.

Opozoriti pa moram na neuresničene naloge, za katere smo imeli dovolj sredstev, saj je delo v razvoju naše krajevne skupnosti izjemno pomembno. Tako smo obstali na

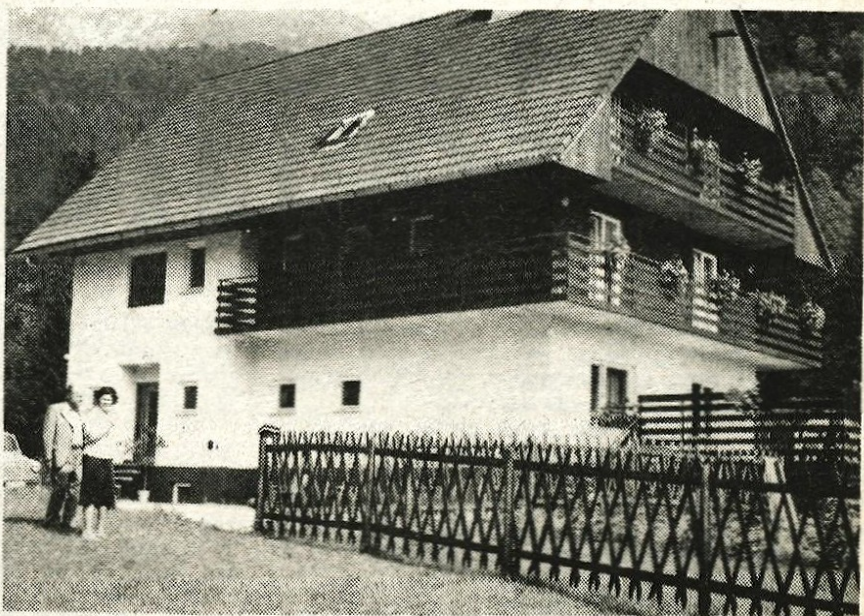
polovici poti z ureditvijo prostorov za delo sveta krajevne skupnosti in njenih komisij. V načrtu smo imeli tudi ustanovitev turističnega društva, ponovno ožvitev kampa in usposobitev rekreacijskega centra Vrbje ob potoku. Zaradi pomanjkanja denarja nam ni uspelo niti položitev asfalta na cesti skozi vas.

Prizadevanja krajanov Podljubelja bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju usmerjena predvsem k gospodarski utrditvi krajevne skupnosti, ki ima zaradi izjemnih naravnih pogojev in prometnih žil dobre možnosti za razvoj turistične in gostinske dejavnosti. Poleg Komposovega hotela na Ljubelju sta v krajevni skupnosti samo dve zasebni gostišči s prenočitvenimi zmogljivostmi.

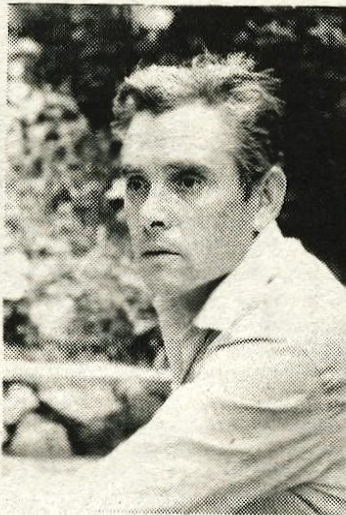
Zato bi bila ustanovitev turističnega društva v Podljubelju toliko bolj potrebna, saj bi krajanje na ta način lahko bolje sodelovali pri načrtovanju celovitejše ponudbe.

Večina odraslih krajanov, vseh skupaj je nekaj več kot devetsto, je zaposlenih v tržiškem gospodarstvu. Kmetov je malo. Prevladujejo polkmetje, medtem ko na visokogorskih gospodarstvih ostajajo v glavnem samo še starejši ljudje. Delo bi bilo kmetom dosti olajšano, če bi se povezovali pri nakupu in uporabi kmetijskih in gozdarskih strojev. Veliko možnosti pa imajo tudi za razvoj kmečkega turizma.

H. Jelovčan

Da ima Podljubelj izjemne pogoje za razvoj turistično-gostinske dejavnosti, je potrdila tudi Metka Perko, ki ima komaj enoletne izkušnje z gosti, predvsem tujimi. Penzion Metka je skoraj vsak dan razprodan. Veliko zaradi kvalitetne ponudbe, nekoliko pa tudi zaradi prevelikega povpraševanja glede na skromne gostinske zmogljivosti. Zato bi morali v Podljubelju prek turističnega društva poskrbeti za razvoj turističnih in gostinskih objektov, zlasti za ožvitev kampa, za izgradnjo zeleniških smučišč pa tudi za razmah kmečkega turizma. — Foto: H. J.

Karel Leitinger

Največ dohodka od lesa

Mirko Kavar, po domače Cvirnov, je mlad kmet. Ima 65 hektarov zemlje, od tega 45 hektarov obdelovalne: največ gozdov, precej tudi pašnikov, polj pa bolj malo.

»Največ dohodka prinaša les,« je pripovedoval. Z Gozdnim gospodarstvom sem sklenil kooperantski odnos, vendar pa že zdaj mislim, da bo sčasoma treba poiskati kakšen drug vir zaslužka. Gozdovi niso neomejeno bogastvo, ki bi ga lahko v nedogled izkoriščali.

V Cvirnovih hlevih je okrog deset glav goved in prav toliko ovac. Kadar je mleka preveč, ga odpelje v zbiralnic v Križe. Tako kot nekaj drugih kmetov iz Podljubelja.

Mirko Kavar je opozoril na razdrobljenost oziroma nepovezanost kmetov. Največ jih je v hribih, zato je o oblikovanju strojne skupnosti težko govoriti. Po drugi strani pa tudi ni pametno, da vsak zase kupuje stroje. Morda bi se s pomočjo kmetijske zadruge lahko bolje organizirali.

»Veliko starejših kmetov je ostalo samih za delo. Mladi so odšli v dolino in se ne vračajo. Mislim, da je to posledica prejšnjega premajhnega zanimanja za kmetijstvo in boljši socialni položaj kmetov. Zdaj je za hitre spremembe prepozno. Kljub temu pa bi družba in kmetje sami morali več storiti za

ponovno ožvitev kmečkih gospodarstev. Sicer si ne znam predstavljati, kaj bo čez leta.»

In kaj meni o življenju in delu na kmetiji? »Lepo je. Vedno sem tu živ. Dela pa je seveda veliko. Žena je zaposlena v tovarni. V Podljubelju najbolj pogrešam vrtce, ki bi tudi kmečkim staršem marsikdaj prišel prav. Nasploh bi morali v krajevni skupnosti zgraditi čim več družbenih objektov in spodbujati stanovanjsko gradnjo, saj bi se le tako v vas vrnilo več življenja.«

Mirko Kavar

Praznične prireditve

Podljubeljčani so za svoj krajevni praznik izbrali 14. september. Na ta dan 1942. leta sta v Udin borštu padla prva partizana iz njihove krajevne skupnosti Franc Košir in Aleš Meglič.

Tudi letos, ko praznujejo devet let, so krajanje pripravili vrsto prireditev. Od sobote do srede so potekala športna tekmovanja v streljanju, šahu, odbojki in nogometu, jutri, v soboto, ob 16.30 pa pred domom družbenopolitičnih organizacij pripravljajo gasilsko vajo.

Ob 18. uri bo v domu slavnostna seja sveta krajevne skupnosti, na kateri bodo spregovorili o minulem in prihodnjem delu, podelili priznanja najzaslužnejšim krajanom in organizacijam ter razglasili rezultate športnih tekmovanj. V kulturnem delu bodo nastopili člani domačega društva in pevski zbor tržiških upokojencev.

Podljubelju so letos le uspeli obdržati podružnično osnovno šolo. Čeprav je šola stara in za sodoben pouk ni najbolj primerna, bi jo bilo škoda opustiti, saj je število otrok v prvem in drugem razredu vsako leto večje. Pouk je hiberniran, zaradi pomanjkanja učnih pripomočkov pa ga je nekoliko težje izvajati na tej nivoju v sodobnih solah. Glede na to, da bo šola v Podljubelju ostala, bi bilo dobro razmisliti tudi o gradnji nove stavbe. — Foto: H. J.

MI PA NISMO SE UKLONILI

Kurirji so bili najbolj pogumni predani borci

Nedeljo so se po 35-letih ponovno zbrali v aktivisti nekdanje relejne postaje in odkrili spominsko ploščo na Štinovčevi v Zalemlogu, kjer so imeli kurirji glavno bazo. Zbrali so se pred hišo, izpred katere so leta 1945 odšli ob partizanski koračnici v arjeve harmonike in z razvito zastavo, ki ni poklonila dekleta na poslovnem delu.

Če vsi niso dočakali svobode ali pa nedeljenski snidenja. Ni bilo v zadnji sovražni ofenzivi kurirja Franca Golja-Mirkota, ne več kuharja Franca Jensterle, najstarejšega člana G-11, ki jim je po kosilu naravnost približal igral na harmoniko. Manjkala

je aktivist Matevž. Tudi njegove žene Justine ni več. Tiste nasmejane Justine, ki je skrbelo za kurirje kot mati. Ni bilo drobne Štinovcove mame, da bi se skupaj s kurirji veselila ob svoji hiši. Ni Splitarja in njegove žene, ne Muštrovega ata in mame in ne Balantačeve mame.

Kurirska postaja G-11 je bila ustanovljena v začetku leta 1943 za zvezo med Gorenjsko in Primorsko. Za organizatorja postaje je bil imenovan Franc Pajntar-Močnik. Ze februarja ali marca sta se mu pridružila Franc Lotrič in Ludvik Frelih-Čiro, aprila pa Tone Golja-Beguš. Kasneje se je postaja pomnožila s kurirji Albinom Jensterletom-Hribarjem in

Nandetom Gartnarjem-Majnikom ter Francem Kavčičem-Vohunom.

Ziveli so v gozdarski koči blizu kmeta Franca Prvelje z ilegalnim imenom »na gričku« in vzdrževali so zvezo prek Porezna s kurirji vojaških in političnih enot na tem področju. Po znani novembrski ofenzivi leta 1943, se je kurirska postaja premaknila v Šturmovo grapo.

Postaja je tedaj že vzdrževala zvezo s postajo G-1, ki je bila v bližini Podlonka, z G-3 v Martinju vrhu in P-35 v Poljanah nad Cerknomo ter z vsemi političnimi organi na tem področju. Povečalo se je tudi število kurirjev. Pozimi 1943/44 sta prišla na postajo Lojze Lotrič in Polde Markelj, za njima pa Kemperle Ferdo in Peter Primožič. Seveda niso vsi ostali na tej postaji, temveč so odšli na druge dolžnosti. Ko sta v začetku junija 1944 prišla na G-11 Lojze Hafner in Tone Miklič iz Tomaževega bataljona je bila zasedba takale: komandir je bil Tone Golja, njegov namestnik in politdelegat Albin Jensterle, kurirji pa Ferdo Kemperle, Peter Primožič, Tomaž Mandičev in Franc Golja ter kuhar Franc Jensterle.

In kako je zgledal kurirski dan? Kurirja sta se zjutraj ob petih odpravila v Martinj vrh, kjer je bila javka s kurirji G-1, G-3 in terenskimi kurirji. Če je bilo mirno sta hodila tja in nazaj približno 5 ur, ob hajki pa veliko dlje. Ob povratku sta oddala pošto komandirju, poročala pa sta tudi o drugih novicah, ki sta jih dobila na javki, med potjo ali pri domačinih. Posebno pri slednjih so imeli kurirji zelo dobro organizirano obveščevalno službo. Komandir je pisma z označenimi številkami in zaupnimi besedili vpisal v dnevnik, kasneje pa, ko so vse relejne postaje imele žige, vtisnil na vsako pečat in datum ter uro sprejema. Tako je bila vpeljana kontrola nad delom kurirskih postaj.

Kurirja, ki sta bila na Martinju vrhu pa sta popoldne krenila skozi Potok, mimo sedeža Gorenjskega vojnega področja ali pa mimo Ocvirka, kjer je bil sedež Oblastnega komiteja za Gorenjsko in Marinkovca čez Slugovo dolino, do kasarne na Črnem vrhu. Tako je šla pošta prejeta zjutraj, še isti dan na Primorsko in Dolenjsko. Na javko sta navadno prišla okoli 18. ure.

Večkrat pa se je zgodilo, da se je njuna pot zavlekla za več ur, tudi do 23. Teško si je danes zamišljati, kako sta si mlada, še slabotna kurirja s polnim nahrbtnikom pošte in literature, ki je pogosto tehtal več kot 30 kilogramov, utirala pot navzgor in nazaj do matične postaje. Pogosto ju je pestil glad, saj je skromno opoldansko kosilo le za silo potešilo lakoto.

V zimi 1944/45 je bila zveza s postajo G-1 in G-3 ukinjena in so kurirji teh dveh postaj prihajali v hišo Matevžna in Justine v Zalemlogu. Kurirska postaja je tedaj bila neposredno pod Zbontom, kamor so se preselili poleti 1944, kmalu po pobegu Gabrčarovega Radota.

Javka v Štinovčevi hiši je bila zgodaj zjutraj. Skupaj se je zbralo tudi do 20 kurirjev. Predaja in prevzem pisma je bila že podobna delu na današnjih poštah. To delo je opravljal in vodil namestnik komandirja G-11. Tak način zveze je ostal vse do konca vojne.

Ob redni pošti ne smemo pozabiti tudi na pisma z oznako RR. Takšno pismo je moralo takoj dalje, ne glede na čas, vreme ali nevarnost, položaja. Od pošiljatelja do naslovnika je potovalo nepretrgoma. Razen za pisma, so kurirji skrbeli za spremstvo in varen prehod političnih in vojaških funkcionarjev.

Ker bi lahko vsaka izgubljena pošta ali napačni korak lahko povzročil katastrofo, so za kurirje izbirali najbolj pogumne in predane borce. Bili so člani partije in SKOJ. Tako je imela kurirska postaja G-11 svojo partijsko celico in od leta 1944 dalje tudi organizacijo SKOJ.

Kot je v nedeljo, ob odkritju plošče povedal, nekdanji kurir in sekretar SKOJ Lojze Hafner iz Škofje Loke, mu je od vsega najbolj ostalo v spominu tovarištvo kurirjev. Bili so ko ena družina, pa ne le kurirji, temveč tudi domačini. Kaj takšnega se po njegovem lahko doživi le ob tako hudih preizkušnjah, kot je bila narodnoosvobodilna borba in boj za svobodo.

Dočakali so jo lepega majskega dne in 10. maja so odšli v Škofjo Loko, kjer so skupaj z drugimi kurirji takoj prevzeli delo na pošti. V naslednjih dneh pa so se vključili v II. divizijo KNOJA kot obveščevalci ali pa so opravljali druge vojaške dolžnosti.

Tekst in slika: L. Bogataj

Pr. Štinovčevih so se v nedeljo zbrali nekdanji kurirji in aktivisti

RUDOLF HRIBERNIK-SVARUN OPREDELITEV

5

Takoj je vsa četa krenila proti požgani vasi, toda preden so partizani prišli tja, so Nemci že odšli. Partizanom se je razgrnil žalosten prizor. Vse hiše in gospodarska poslopja, vse je bilo do tal požgano.

Branko je s stisnjenim srcem gledal, kako je z ožganih dreves vsepovsod viselo opečeno sadje. Ob skednjih nekaterih domačij so ležala zogljenela ali opečena trupla psov, še vedno privezana na verige. Ko je vse to videl, si je dejal: »Tudi psi so plačali z življenjem zvestobo domačijam, ki so jih redile.«

Spomnil se je tovariša Petra. Iskal ga je s pogledom. Zagledal ga je ob njegovem požganem domu. Zraven njega je stal tudi komandir. Branko je stopil bliže, že je hotel spregovoriti besedo sožalja in tolažbe, toda zadnji hip je zadržal korak. Zavedal se je, da bi bila možema, ki sta brez solza, toda s stisnjenimi čeljustmi nemo zrla v pogorišče svoje rodne hiše, vsaka beseda tolažbe odveč. Tu ni potrebna tolažba, potrebno je maščevanje, si je dejal.

Petru, ki je stal vzravn ob pogorišču, pa je v glavi rojilo nešteto vprašanj. Kje je žena? Kje devetero otrok?

Nikjer ni bilo žive duše, ki bi mu lahko odgovorila. Vse ljudi in živino so odpeljali v neznano.

Peter je z roko segel v kup pepela in ga stisnil v pest. »Vse, kar mi je ostalo, je sedaj samo pepel in zemlja.« Ta prekleti psi so v pepel spremenili ves njegov trud in trud njegovih prednikov. Koliko sta z ženo pregarala in se trudila, da bi prehranila sebe in svoje otroke. Zdaj je vse uničeno. Toda najbolj boleče je Petra skelelo vprašanje, ki ga je nevede polglasno izgovarjal sam pri sebi: »Kje je žena? Kje so otroci? Kaj se je zgodilo z njimi? Se mar hudiči švabski niso dovolj maščevali nad njim že s tem, da so jim požgali dom in jim vse uničili?« V sveti jezi je stisnil pepel, ki ga je držal v dlani, in ga vrgel nazaj v pogorišče.

Nato se je obrnil k bratu in stisnil med zobmi: »Prekleti psi, tisočkrat prekleti. Požgali so nam dom in izginali družino, toda zemlje mi ne morejo vzeti. Zemlje mi ne bodo vzeli! Zemlje mi ne bodo vzeli nikoli!«

Brat komandir se je za hip ozrl v Petra, nato pa se je sunkovito odtrgal od njega in pogorišča svoje hiše ter glasno zavpil: »Četa, zbor.«

S počasnimi koraki in s pogledom, uprtim nekam v daljavo, je v vrsto stopil tudi Peter.

Četa je nato odkorakala proti sosednji vasi, kjer so borci izvedeli, da so Nemci poleg vseh prebivalcev Rašice odpeljali v posebno policijsko taborišče v Šentvidu tudi veliko število ljudi iz Gameln, Tacna in Pirnič. Povedali so, da so Nemci požgali tudi hišo komandirja Kosca v sosednji vasi.

Ko je komandir čete to izvedel, je izgovoril samo dve besedi: »Tovariši, gremo!« Nato je brez besed odpeljal četo nazaj v taborišče.

Borci so vsi pot molčali. Vse je žalostila nesreča njihovega komandirja in njegovega brata Petra. Čutili so jo kot svojo lastno nesrečo.

Zelo zgodaj zjutraj drugega dne so četo zdramil nenadni strel na robu taborišča. Med borce so udarile kroglice. Slišati je bilo pretrgana komandirjeva povelja. Toda že je bilo vse taborišče pod ognjem sovražnikovega orožja.

Četa je sprejela neenak boj z močnejšim sovražnikom, ki jo je popolnoma presenetil in je zdaj z močnimi silami pritiskal z vseh strani.

Branko se je to jutro zbudil nekoliko prej kot drugi borci in se je ravno bril pred šotorom. Po prvih strelah se je pognal v šotor in zgrabil mitraljez ter nekaj streliva. Preletel je z očmi taborišče, nato pa se je v nekaj

skokih pognal na njegov rob, kjer se je začevala velika strmina. Obrnil je mitraljez proti bregu nad taboriščem, kjer je opazil zelene nemške čelade, in odgovoril na sovražnikov ogenj.

Kmalu se mu je pridružil komandir čete z ženo Maro in komandir drugega voda tovariš Martinov.

Streljanje se je stopnjevalo. Zdaj je Branko čisto blizu sebe zaslišal šibek ženski glas: »Stane!« In spet: »Stane!« Nato pa: »Stane, ranjena sem.« Takoj zatem je komandirjev glas ukazal: »Miruj, Mara, pomagaj ti bom.«

Nemci so z vseh strani bolj pritiskali na taborišče. Skupina partizanov, ki se jim je živo upirala, je bila že povsem obkoljena. Prosta je ostala samo še pot po strmini pod taboriščem.

Kljub pogumnemu, vendar neorganiziranemu odporu borcev so Nemci z močnim pritiskom z vseh strani kmalu zavzeli vse partizansko taborišče.

Zdaj se je upirala samo še skupinica borcev okoli komandirja. Toda naenkrat je utihnil tudi Brankov mitraljez. Zmanjkalo mu je streliva. Ostali sta mu samo še dve ročni bombi. Odvil je varovalki in držal bombi pripravljene za met. Tedaj je zaslišal komandirjev glas: »Tovariši, spustili se bomo po strmini navzdol, in če bo mogoče, se bomo poskusili prebiti na Smarno goro.«

Komaj se je Branko malo dvignil, da bi sledil tovarišem, ki so se začeli spuščati čez rob, ga je močno udarilo v stegno leve noge. Prešinilo ga je spoznanje, da je ranjen. Segel je z roko na ranjeno mesto, nato pa pogledal krvavo dlan. Že je hotel zakričati in poklicati tovariše, da ga ne bi pustili samega, ko se je z bojaznijo oprl na nogo in začudeno ugotovil, da kljub rani še lahko hodi. Pohitel je za njimi.

Vedno gostejša megla in hud nalive sta partizanom omogočila, da so se odmaknili od Nemcev in se spustili po strmem pobočju Velikega vrha proti cesti med Velikim vrhom in Smarno goro. S seboj so odvekli tudi ranjeno tovarišico Maro in še enega hudo ranjenega tovariša. Ustavili so se po več sto metrih v veliki skalnati strmini nekoliko bližje cesti. Zavlekli so se v gosto trnje, odločeni, da se bodo borili do zadnjega, če bi jih Nemci odkrili.

Branko je zdaj spet imel puško, vzel jo je ranjenu tovarišu. Vzel je tudi dve njegovi bombi. Odvil jima je varovalki in bombi položil na tla poleg sebe. Enako sta storila tudi komandir in njegova žena.

Rana mu je močno krvavela. Šele zdaj je tovarišu Koscu in tovarišici Mari povedal, da je ranjen, in ju prosil, naj mu ustavita krvavenje in ga obvezeta.

Lilo je kot iz škafa. Bili so premočeni do kože.

Se dolgo je bilo slišati odsekana nemška povelja in oddaljene posamezne strele. Nato je po nekaj urah zavladala popolna tišina.

Ves dan so čepeli premočeni v majhnih zaslonih, ki so si jih naredili iz kamenja in jih dobro zamaskirali. Med seboj so govorili le šepetaje. Brankova rana se je tako razbolela, da ni mogel več stopiti na nogo. Ranjeni tovariš, ki je dobil strel skozi trebuh, pa si je v groznih bolečinah grizel ustrnice, da ne bi glasno stokal.

Da ne bi zakričal in s tem priklical Nemcev ter da mu ne bi deževalo ravno na obraz, mu je komandir Kosec prekril glavo s svojim jopičem.

Ko se je dan začel nagibati k večeru, so vedeli, da so za zdaj rešeni. Komandir je dejal Branku, da bosta z ženo, ki je bila ranjena samo v roko, zdaj odšla v vas, da bi poiskala zvezo s tovariši in da bosta takoj poslala ljudi, ki bodo Branku in ranjenemu tovarišu pomagali in ju spravili na varno.

POLETNA OBLAČILA BO TREBA ODLOŽITI

IN
KAJ BOMO OBLEKLI
ZA JESENSKE DNI?

OBIŠČITE

VELEBLAGOVNICO
namo
Škofja Loka

ki vam na
vseh svojih oddelkih z modo
že nudi

ZANIMIVOSTI IN AKTUALNOSTI
LETOŠNJE MODNE JESENI

Pri kranjskem turističnem društvu se ne pritožujejo zaradi slabše obiske ali majhne prometa. Kar dobro gre v prodajo vse, kar prodajo turistu. Trudijo pa se, da bi bila njihova ponudba kar najbolj stro in bogata. Zato skušajo imeti na zalogi spominke iz cele Jugoslavije, Slovenije, posebej pa seveda z Gorenjske. Toda dobrih, lepih spominkov, ki bi človeku res pomenili spomin na kraje, ki jih je nekdo videl, je bolj malo. Ni prave ponudbe pri gorenjskih izdelovalcih spominkov. Trenutno so v trgovinici dobro založeni s folklornimi izdelki z lesenimi krožniki, poslikanimi z gorenjsko motiviko, kozolci, skrimski punkelji, spet bodo dobili iskane vremenske hišice itd. Več bi si pa lahko privoščili, če bi imeli več prostora. Ni pa kranjsko turistično društvo samo prodajalna. Največ dela ima z informacijami po katere prihajajo turisti. Za vse sprehajalne poti in lege izlete imajo lico Kranja hočejo vedeti. Veliko lažje je zdaj, ko so dobili karto Kranja z vrisanimi turističnimi zanimivostmi. Veliko pa imajo opretni tudi z oddajanjem turističnih sob. Podatek, da so z okrog 70 let imeli v osmih mesecih letošnjega leta 13.281 nočitev, pove dovolj, če bi v Kranju uredili le neko malenkost: pri semaforju na tem polju, ob upadnici, ni table, kje se zavije v center mesta. Priložilo, da bi jo namestili. Ne le zaradi turističnega društva. Vsem je poznal kakšen turistični dinar več! — Foto: D. Dolenc

Skrbnost nekega brezna MATJAŽ CHVATAL

15

»Prav po prašičje piha, pojdimo raje dol do šotorov,« je rekel Sabla.

»Plezam.«

»Varujem!« se slišijo kriki naveze za nama, v kateri sta Ljubljčan Davorin in Tone iz Rakeka.

Čudno, še sedaj mi ni jasno, kako to, da sem tukaj, med samimi alpinisti na Velebitu v Paklenici. Tako sem sedaj tukaj že drugi dan, v tretji alpinistični smeri. Od štanta do štanta se vzpenjamo navzgor. To je nekaj novega zame, vendar mi navkljub vsej lepoti in očarljivosti stene ni nič kaj preveč všeč. Imam ravno tak plehek občutek, kot bi bil v neki majhni jami, v kateri si samo ogledujem njene lepote, fotografiram in ne naredim ničesar koristnega, ničesar drugega kot samo to, da potišim svojo radovednost in dokazem sam sebi, da sem sposoben obvladati to jamo, preplezati ta kamini ali steno.

Tu v steni sem izpostavljen očem, hrupu, nisem sam z nekaj prijatelji, ne raziskujem ničesar novega, mik pa je prav v novem, v črnih temnih rovih, v mračnih globinah globokih podzemeljskih brezneh, kamor pred menoj še ni seglo človeško oko ali stopila in oskrunila te lepote človeška noga.

Kaj ljudje vidijo v alpinizmu, da ga tako povzdigujejo? Morda dokazovanje svoje

zmogljivosti samemu sebi, saj za njimi nikjer ne ostane nobena sled, ki bi bila koristna za človeštvo, taka sled, kot ostane za jamarji. Pravzaprav moram priznati, da sem preveč kritičen do stvari, ki me ne privlačijo. Morda je to prav zaradi mika podzemeljskih rovov in brezov? Pa tako ne prenesem stvari, ki so vidne in že odkrite. Sprašujem se, kako more alpinist reči: »To je prvenstvena smer, jaz sem bil prvi tam,« ko pa so oči drugih že stolletja pred njegovim rojstvom prav v tej isti smeri sledile razpoke, oprimke, police in skalne sklade. Ne, potemtakem on, vsaj zame jamarja, ni mogel biti prvi, niti ni on odkril te smeri, temveč so jo odkrili drugi. Jamarji pomeni novoodkrita jama, v kateri je on prvi, veliko več kot pa alpinistu prvenstvena smer. V tem primeru bi edino jamar lahko rekel: »To je prvenstveno,« in pokazal na svojo novoodkrita jama.

Prerivamo se med gostim bodljikavim grmovjem na grebenu hriba in iščemo pot, da bi sestopili v dolino do celega mesta šotorov, ki so last alpinistov iz vse Slovenije. Kar nekako čutim, da ne spadam v to družbo.

»Grega v Manito peč!« mi zakliče Sabla. Tone iz Rakeka je tudi navdušen jamar. Povedal je, da je sem prišel z bratom in je prvo smer v svojem življenju preplezal danes.

»Ali grem lahko z vama?« je vprašal. Davorin se je zbral črne jamske teme in raje ostal zunaj pred jamskim vhomod, pod previsom, v zavetju pred strašnim vetrom, burjo, ki je pihala z grozotno močjo od morja skozi ozko, nekaj metrov široko sotesko Paklenice, mimo nas naprej v osrčje Velebita.

Odrinili smo stolčena in kriva železna vrata, ki so nekoč zapirala vhod v jamo. Sabla je prižgal baterijsko čelno svetilko, ki je zaradi izrabljene baterije samo še brlela.

»Sabla,« sem mu rekel.

»Da.«

»Nikoli ti ne bi prisodil, da si Ljubljančan. Preden bi na kaj takega pomislil, bi si upal trditi, da si zafrknjen Gorenjec.«

»Zakaj?«

»Poglej, kako boš ti drugim kaj podaril, kupil, plačal, ko pa si škrt celo sam do sebe. Kupil bi si novo baterijo, se nam vsaj ne bi bilo potrebno spotikati po teh stopnicah s to brlivko, ki sveti kot cigaretne ogorek.«

Za to jamo govorijo, da ima veliko lepih in velikih kapniških oblik, toda mi ne vidimo ničesar. Ko hodimo po betonski, meter široki

Plezanje iz brezna. (foto: M. Chvatal)

poti, ki vodi skozi jamo, se nam kdaj po malo svetlejšem obrisu od popolne tme ga ozadja zazdi, da mora poleg poti stati vit, velik kapnik.

Pot v jami je skrbno in odlično. Vendar čutim, čeprav ne vidim, da se sko potjo porušili vso lepoto jame, ki jo gače ne more soditi med nelepe in porušene jamarja je jama, v kateri je narejena, kateri so električna razsvetljava, vlastne dobne reči, uničena, spremenjena v kaj.

Pot se spušča pod majhnim naklonom strmih mestih so narejene stopnice. Da ne bi nisem bil takole, kot pravi turist v sprehodu. Pri takem obisku podzemnih nimam občutka, da hodim po poti, ki jo na v jami. Dozdeva se mi, kot bi na stopnicah domačega bloka navzdol, ki enolično, stopnice so si na milimeter gre lahko človek z zavezanimi očmi najzini, da bi padel ali se kako drugače navzdol. Tak obisk jame ni več jamarjeve je že skrunjenje jam in poniževanje stva.

Oh, Leška, kje si z vsemi svojimi števili, slapovi? Kje si z svojimi pastirskimi veseljem in razočaranji, ki sem jih dosegel v tvojih temnih, mračnih globinah? Kje si?

Leška, prihajam! Jutri bom šel domov, pojutrišnjem ponovno vidiva. Najin zmenek na lepem ne prestopljava, neodoljiv. Tokrat bom tvoje dno, zmagal bom. Moram dol!

Zakaj ima toliko ljudi tako malo mnenje o jamarstvu in jamarjih. Tako sem imel pred nekaj leti tudi sam. Bodo te reve, poglejte druge, ne pa Besedo jamarji sem vedno izgovarjal. Kljub vsemu temu pa sem vedno, kje prebral kakšno besedo o jamarjih, vih uspehih v najgloblji jamah. Moji svoji notranjosti občudoval te drzne dekleta, ki se z nasmehom na obrazu, v temne, neznane rove in junaško plavaj brez njih.

Poldrugi dan med pobratenimi Zaječarci

Gostoljubje žari iz njih

Še nikoli se nisem tako iskreno razveselila konca poti kot prejšnji petek popoldne, ko smo se vsi klavni ustavili v Zaječarju. Vožnja, ki je s krajšimi postanki trajala celih šestnajst ur, je bila v hipu pozabljena. Kot neprespana noč, nadležna dopoldanska vročina in ropotanje vagonov po neskončnih železniških tirih.

Pravzaprav je utrujenost splahnela že postajo prej. Fant in dekletki v narodnih nošah so nas pozdravili z »buklijami«, iz katerih je vonjal domači napitek, prijetno hladen in oster, da je zapiral sapo.

V Zaječarju nas je pričakala godba na pihala in množica ljudi. Takega sprejema še nisem doživela. Nekoliko obiraje sem stopila v gnečo, v kateri so se stari znanci iz obeh občin že objemali in poljubljali. Jaz nisem poznala nikogar.

»Zdravo, devojko!« mi je nena doma z nasmehom dobrodošlice rekla zgubana ženica v ponošeni obleki in izbledeli ruti na glavi. Za hip sem pomislila, da me bo stisnila v objem. Vrnila sem pozdrav in se prerinila naprej skozi množico. Potem mi je bilo žal. Zakaj nisem s staro spregovorila vsaj nekaj prijaznih besed?!

Drevoredi ob cestah

Toliko dreves kot v Zaječarju doslej še nisem videla v nobenem mestu. Vprašanje je seveda, koliko daleč moje poznavanje seže, kljub temu pa lahko trdim, da so drevoredi ena od prijetnih zaječarskih posebnosti. Pozneje sem tudi zvedela, zakaj se krošnje dreves dotikajo druga druge.

Eden od predvojnih mestnih mogočnežev, po naše bi mu rekli župan, je bil menda zaljubljen v drevesa. Vsem lastnikom hiš je zabičal, da morajo posaditi vsaj eno drevo. »Neubogljivi« so bili celo kaznovani.

Današnji prebivalci Zaječarja so staremu županu lahko hvaležni. Toliko zelenja in prijetnega hladu brez njegove »muhe« verjetno ne bi imeli.

V zvezi z drevesi pa me je presenetila še ena drobna posebnost. Skoraj vsako deblo je nosilo nekaj osmrtnic. Res domiselna oblika obveščanja.

Gostitelji so nas nastanili v hotelu Srbija sredi mesta, ki je poleg Gamzigradskih toplic, priljubljenih zaradi miru in vrečev, ki blagodejno vplivajo na zdravljenje kroničnega revmatizma sklepov in mišic, nevralgije in ženskih bolezni, najpomembnejši v gostinsko-turistični ponudbi Zaječarja.

Kot me je že na postaji presenetila iskrena dobrodošlica, tako je bilo gostoljubje srbskih pobratimov stalno prisotno tudi potem. Občutek sem imela, da je bil za vsako »interesno« skupino določen poseben spremljevalec. S kolegom s tržiškega radia sva se na primer seznanila z urednikom pokrajinskega časopisa Timok in lokalne radijske postaje, ki nama je bil pripravljen pomagati in pokazati, kar bi hotela.

Žal je bilo časa za svobodno pohajkovanje in odkrivanje skritih znamenitosti zelo malo. Program, ki so nam ga gostitelji pripravili, je bil dodelan skoraj do zadnje minute. Tako sva kolegovo gostoljubnost poskusila le ob domači kavi, ki nama jo je njegova žena radodarno odstopila, čeprav je v zaječarskih trgovinah še ni moč dobiti.

Bogata kulturna dediščina

Zaječarci so upravičeno ponosni na svoj narodni muzej, v katerem so uredili štiri zbirke: arheološko-etnološko, zgodovinsko in etnografsko ter zbirko del sodobnih likovnih umetnikov-domočinov. Največje bogastvo muzeja je mozaična slika iz stare rimske naselbine Gamzigrad, ki predstavlja boga Dioniza z levom.

Naselje smo si kasneje tudi ogledali. Grajeno je bilo v poznoantični dobi, to je v tretjem do šestem stoletju. Ime se ni ohranilo, zato so ga poimenovali kar po najbližji vasi: Gamzigrad. Izkopavanja, ki so se začela 1953. leta, so odkrila mozaike na tleh in zidovih palače, ki sodijo med najlepše dosežke mozaične tehnike. Domnevajo, da je bil Gamzigrad letna rezidenca cesarja Galerija. Kasnejša izkopavanja bodo morda odkrila več skrivnosti.

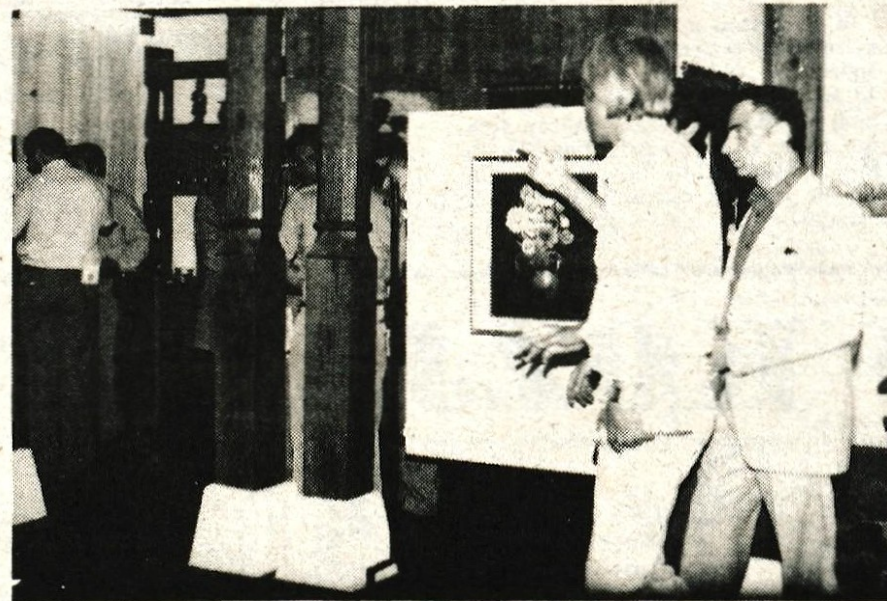
Nemogoče je, da bi si človek v skopem poldrugem dnevu ustvari! popolno sliko gospodarskega in družbenega življenja nekega naroda — Časa pa je bilo vendarle dovolj za spoznanje, da so ljudje iz pobratenege srbskega Zaječarja dobri — Gostoljubje žari iz vsake njihove kretnje, nasmeha, besede, iz njihovih toplih oči.

Občinski praznik in 36. obletnico osvoboditve so v Zaječarju proslavili z novo delovno zmago. V medicinskem centru so odprli sodoben zdravstveni dom s specialističnimi ambulantami, za katerega so tretjino denarja prispevali delavci.

Tržičani so v Zaječarju pripravili pester kulturni program. Poleg pevcev iz tovarne Peko, skupine Pobratenje in baletk Mladinskega gledališča se je v galeriji predstavilo tudi dvanajst tržiških likovnikov — amaterjev.

Mogočen spomenik na Kraljevici, ki ponazarja vešala v padu, simbolizira zmago nad okupatorjem.

Navdušila me je tudi turška vodnica, stari mlin sredi mesta. Korito, ki poganja vodo do velikih mlinskih kamnov, je bilo sicer suho, vendar pa ni nič manj pozornosti vreden domiselno urejen gostinski prostor v njem. Na pamet mi je prišlo, da imamo tudi pri nas precej podobnih starih objektov, a jih žal ne znamo izkoristiti.

Kot premalo pomislimo tudi pri načrtovanju zazidalnih površin. Tu so Zaječarci daleč pred nami. Območje »onstran železniške proge« so v celoti namenili športu in rekreaciji. V Zaječarju je kar sedem športnih dvoran, petnajst igrišč in odprt bazen. Zdaj gradijo še eno veliko športno halo, bazen za otroke in hipodrom.

Objekti za šport in rekreacijo so določili v obsežen park Kraljevica. Grič

s številnimi sprehajalnimi potmi se položno dviga nad mestom, sredi njega pa dominira mogočni spomenik žrtvam narodnoosvobodilne boja. Ta simbolizira padajoča vešala, znak zmage nad okupatorjem, ki je med vojno v Zaječarju pobesil precej revolucionarjev.

Drugi večji spomenik je postavljen žrtvam timoškega kmečkega upora, ki je bil 1883. leta krvavo zadušeno. Spomenik je delo velikega umetnika Antuna Augustinčiča.

Nočno življenje

Gorenjci se večkrat hudujemo, češ da se v poznejših nočnih oziroma v zgodnejših jutranjih urah nimamo

kje pozabavati. Razen doma, če sosedje ne vzkipijo, ali v kakšnem hrupnem discu. Zato sem bila prepričana, da imajo Zaječarci stvar bolj urejeno.

Nočno življenje se v mestu začne okrog osmih, ko se mladina poda na »korzo«. Fantje in dekleta se oblečejo karseda praznično in čakajo, da bo prišla »prava« oziroma »pravi«.

Nekako ob devetih do pol desetih je korza konec. Mladina se pogubi po domovih ali kavarnah, ki so odprte najdlje do polnoči. Disco v mladinskem naselju zaprejo še prej. Pravega nočnega življenja torej tudi v Zaječarju ni. Razen, kadar v mestu priredijo »vašar«.

Mi smo ga k sreči doživeli, čeprav le za kratek čas. Vse mogoče stvari se na njem da kupiti: živino, ročno izdelane prte, oblačila, lične lončarske umetnine, ki so za naše razmere nepojmljivo poceni, pa seveda tudi na kupe kiča.

»Vašar« je eldorado zabave. Vrtiljaki se komaj utegnejo za hip ustaviti, igralni aparati ropotajo, koštruni se sučejo na različnih, dobro vino teče v kozarce, narodnozabavni ansambel s »pevačico« pa igra, da se kar trese.

Hiter gospodarski skok

Občina Zaječar leži na vzhodu države, v kotlini ob ustju Crnega in Belega Timoka, na križišču železniških in cestnih poti. Meji na sosednjo Bolgarijo. Iz Zaječarja je do meje le deset kilometrov.

Kotlino obkrožajo gorski masivi, med katerimi je daleč na obzorju najmogočnejši stožčasti Rtanj, z bogatimi sloji premoga, kremenčevega

peska, bakra in z gozdovi, kar daje Zaječarju velike možnosti za gospodarski in družbeni razvoj.

Ceprav je bila občina še pred parimi desetletji dokaj zaostala, zdaj že sodi med srednje razvite. 78.000 občanov je v industriji in družbenih dejavnostih zaposlenih okrog 24.000. Narodni dohodek na prebivalca znaša približno 2200 dinarjev.

V bližini Zaječarja sta dva pomogovnika in rudnik kremenčevega peska. Okolica je predvsem žirarska in vinogradniška, medtem ko je v mestu več pomembnih industrijskih objektov: tovarna kristala, ki poznajo po vsem svetu, tovarna porcelana, kablov, usnjarsko-tehnični ter poljedelsko-industrijski binat, tovarna strojev, pohištva in drugi. Prednost zaječarske industrije je predvsem ta, da ima večino rovin doma.

Tržičani so se predstavili

Podobno kot so Zaječarci ob letnem prazniku občine Tržič kazali bogato kulturno dediščino svojega naroda in sodoben ustvarjalni utrip, tako je bila zdaj vrsta Tržičanov.

Z razstavo svojih del se je v sobo dopoldne predstavilo dvanajst likovnikov-amaterjev: Nada Behek, Dolenc, Vinko Hlebiš, Bojan Habuš, Vida Janškovec, Jaka Kopic, Klobutar, Marjetka Kristan, Majeršič, Marjan Pančur, Perko in Bernard Stritih. Dela, ki med domačimi zbudila precej zanimanja, bodo v zaječarski galeriji ostala do konca meseca. Sicer pa tržiški likovniki v pobrateni občini prvič gostovali že 1976. leta.

Drugo priložnost, da pobrateno svoje znanje, so Tržičani dobili svečani seji skupščine občine

čar, posvečeni občinskemu prazniku in 36. obletnici osvoboditve, za teri sta predsednika obeh občin Miodrag Kostić in Milan Ogrinovno podpisala listino o pobratenosti.

V sklepnem delu slavnosti so Tržičani pripravili zelo kvalitetni kulturni program. Z besedilom o našo revolucije, bratstvo in ljubezni do Tita, ki so ga poverili člani kulturne skupine Pobratenje, so se prepletale pesmi v izvedbi mornega pevskega zbora, ki ga vodijo obutve Peko, obogatene s pesmi baletk Mladinskega gledališča.

Vezi vse trdnjše

Pet let nepretrganih in tesnih vezi med občani Zaječarja in Tržič je letos doseglo vrhunec s podpisanim Listini sta podpisani, ki sta bratstva, ki v Tržiču že od 3. avgusta poganja korenine, so zdaj postali tudi v Zaječarju.

Kot se bosta drevesi vedno bolj razraščali in krepili, tako bo bratstvo vedno močnejše žarelo v izid iz majhne gorenjske in iz timoške občine. Prižgalo se je v vojno, ko so Zaječarci gostoljubno sprejeli tržiške izseljence, se nato valov v skupnem boju vseh jugoslovanskih narodov in narodnoosvobodilno, v povojni izgradnji domovine in danes, ko nas Titova slika bolj zbližuje.

Obisk Tržičanov v Zaječarju končali s kolom, s krepkimi prijateljskimi roki, poljubi in prijateljskimi obljubami. Potem je vlak odhitel v noč.

Helena Jelenc

**Podjetje za PTT promet
Kranj, n.sol.o.**

Kranj, Poštna ulica 4
TOZD Telekomunikacije, o.sub.o.
Mirka Vadnova 13, Kranj

objavlja prosta dela in naloge
- AVTOMEHANIČNA DELA

Pogoj: - poklicna avtomehaniška šola

Delovno razmerje se sklone za določen čas, nadomeščanje delavca med odsluženjem kadrovskega roka.

Kandidati naj naslovijo prošnje na komisijo za delovna razmerja TOZD, 15 dni po objavi. Prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po opravljeni izbiri.

**Komisija za delovna razmerja
pri
Loterijskem zavodu Slovenije
Ljubljana, Beethovnova 11/V**

objavlja dela in naloge
PRODAJALCA V POSLOVNEM MESTU V ŽIREH

Pogoji: - šola za blagovni promet,
- 1-letna praksa
ali
- osemletna osnovna šola,
- 5-letna praksa.

Delovno razmerje se sklone s polnim delovnim časom za nedoločen čas ter s pogojem poskusnega dela, ki traja 3 mesece.

Ponudbe z opisom dosedanjega dela, življenjepisom in dokazili o izobrazbi sprejema 15 dni po objavi splošna služba zavoda.

Kandidate bomo o rezultatih izbire obvestili v 30 dneh po zaključku objave.

**Svet TOZD Osnovne šole
Karavanških kurirjev NOB
Koroška Bela
razpisuje v skladu s 135. členom zakona o osnovni šoli
prosta dela in naloge**

pomočnika ravnatelja
s polovičnim delovnim časom

Pogoji: - strokovna usposobljenost za opravljanje del in nalog pedagoškega delavca po 89. členu in 96. členu zakona o osnovni šoli.
- najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vzgojno izobraževalnih nalogah in opravljen strokovni izpit,
- ustrezne moralno-politične lastnosti in organizacijske sposobnosti

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov razpisna komisija TOZD Osnovna šola karavanških kurirjev NOB Koroška Bela, Jesenice, Cesta talcev 2.

**Savske elektrarne
TOZD Elektrarna Moste
64274 Žirovnica**

Delavski svet objavlja prosta dela in naloge
KLJUČAVNIČARJA

Pogoji: - kvalificiran ključavničar,
- zaželjen mlajši delavec,
- poskusno delo traja 3 mesece.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili o kvalifikaciji kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov SEL TOZD Elektrarna Moste, 64247 Žirovnica, Delavski svet.

Kandidat bo izbran v roku 30 dni po izteku prijavnega roka.

**Komisija za delovna razmerja
VIŠKE ŠOLE
ZA ORGANIZACIJO DELA
KRANJ, Prešernova 11/II**
objavlja prosta dela oziroma delovne naloge
RAČUNOVODJE
za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji:
- višja izobrazba ekonomske ali organizacijske smeri
- 5 let delovnih izkušenj

Prijave s potrebnimi dokazili pošljite tajništvu šole v petnajstih dneh po objavi.

Sporočamo, da nas je po težki bolezni v 66. letu zapustila ljubljena žena, mama in babica

LJUDMILA BALANČ

roj. Habjan

Od nje se bomo poslovili v petek, 12. septembra 1980, ob 16. uri na pokopališču v Lipici. Do pogreba leži v domači hiši.

Zalujoci: mož Stanko, hčerki Milka in Anka z družinama!

Večer, 11. septembra 1980

OBLETNICA

naše drage mame, žene, tete, stare mame in botre

ANE PUČONJA

*Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš*

*Kako pozabiti to gomilo,
kjer srce tvoje spi,
ki nam je vdano bilo,
ki je hrepenelo in nas
ljubilo do zadnjega dne!*

Zalujoci sinovi, mož in sorodstvo!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta

FRANČKA GOMZIJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in izrazili sožalje. Iskreno se zahvaljujemo pevskemu zboru iz Podbrezjij.

Sin Marjan z družino

Podbrezje, 3. septembra 1980

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

VIKTORJA MARINŠKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo gasilcem iz Podbrezjij, Žej, Dupelj in Nakla ter organizaciji ZB-Naklo. Hvala tudi dr. Janezu Bajžlju za dolgoletno zdravljenje, Mirku Poličarju za ganljive besede ob slovesu, g. župniku za lepo opravljen obred in pevcem za žalostinke. Prav posebno zahvalo pa smo dolžni dobrim sosedom, ki so nam tako nesebično pomagali in nam stali ob strani

Zalujoci: žena Marica, sinovi Janez, Viki in Marjan z družinami ter drugo sorodstvo!

60

KLJUČ DO KRALJEVE POSTOJANKE

4. ... Ld5:
Na de5: bi sledilo 5. Sf6: +
ef6: 6. Sh5! gh5: 7. Tg1+ z
matom v naslednji potezi.

5. ef6: ef6:
6. Dh7: + Kf8
7. Dh8+

Črni se je vdal. Na Ke7 sledi
8. Sd5: + Dd5: 9. Te1+ z
osvojitvijo odločilne materialne
prednosti.

Romantični način razbijanja kraljevega položaja vidimo v naslednjem primeru, diagram 112 (PAULSEN - MORPHY; New York, 1857). Črni ima izrazito pozicijsko premoč, aktiven lovski par in podvojeni trdnjavi na odprti liniji e. Toda, kako prednost izrabiti? Že z menjavo dame, npr. 1. ... Da6: 2. Ta6: Te1 3. d3 Lf5, črni lahko stopnjuje pritisk. Vendar, nerazvitost figur belega kar sili nasprotnika v kombinatorično igro. Seveda tako, da odstrani s šahovnice poleg dame edino razvito belo figuro, tj. lovca na polju f3. Z žrtvijo dame tudi usmeri kmeta g2 z linije g.

3. Kh1 Lh3
4. Td1
Boljše bi bilo 4. Dd3, npr. f5!
5. Td1 Lf2: 6. Df1, vendar pa črni ohrani prednost po Lf1: 7. Tf1: Te2 8. d4 c5! itn. Takoj pa izgubi 4. Tg1 Lg2+ 5. Tg2: Te1+ itn.

4. ... Lg2+
5. Kg1 Lf3: +
6. Kf1 Lg2+

Čudno, da ni Morphy izkoristil možnosti, ki se mu je ponudila s 6. ... Tg2. Če hoče beli zavarovati polje f2, npr. s 7. d4, sledi Th2: in nato mat.

7. Kg1 Lh3+
8. Kh1 Lf2:
9. Df1 Lf1:
in črni je hitro zmagal.

UDARNI KMETIČI

Med šahovskimi vojščaki je največ kmetov, zato je razumljivo, da so njihove naloge v igri raznovrstne. Izdvojimo dve, in sicer eno obrambno in drugo napadalno. Tako so npr. le kmeti sposobni oblikovati pred svojim kraljem varnostni okop proti nasprotniku. Ta obrambni zid je pogosto nerazrušljiv, vendar pa ima tudi svoje ranljive točke. Kajti to je razmeroma negibna konstrukcija. Brž ko izgubi neki svoj člen, se pojavi v položaju ranljiva točka, »zeva«, ki skoznjo lahko vderejo nasprotnikove figure. Za spodkopavanje zaščitnega okopa in potresanje obrambne pozicije pa so posebno primerni udarni kmetiči, ki se vihravo zavijajo v bojni metež, vnesejo v igro nemir in negotovost ter pri tem pogosto žrtvujejo sebe za splošno dobrobit svoje strani.

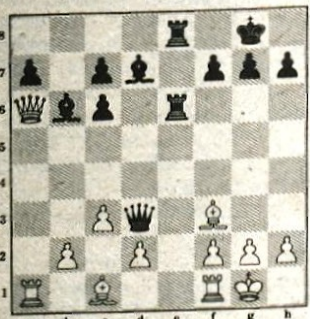

Diagram 112

1. ... Df3!
2. gf3: Tg6+

Dr. Srdjan Barček (Nadabiranje v naslednji številki)

KAN?

ALPETOUR DO Turistična agencija

R A B 10-DNEVNI PAKETI

Odhod 11., 21. in 31. oktobra
Cena (z avtobusnim prevozom in 10 polnimi penzion) 2.900,-
din po osebi.

Informacije in prijave v vseh Alpetourovih turističnih poslovalnicah.

JUBILEJNI KRAVJI BAL

Bohinj – Turistično društvo Bohinj-jezero pripravlja za nedeljo, 14. septembra, tradicionalno prireditev Kravji bal, ki bo letos jubilejni, 25. po vrsti. Prireditve bo v Ukancu, od hotela Zlatorog preko Savice pod stenami Komarče in Pršivca.
Prireditve se bo pričela ob 10. uri s koncertom godbe na pihala iz Gorj. Po koncertu bodo obiskovalci videli, kako se planšarji s svojimi čredami in »basengo« vračajo v dolino.
V programu bosta sodelovali dve folklorni skupini iz Bohinja in mladinska folklorna skupina, ki bo prikazala gorenjske narodne ples. mladi bohinjki pevci pa bodo zapeli nekaj pesmi. Starosta planšarjev bo s svojim nagovorom zahvalil planšaricam in planšarjem, ki se bodo s tropi srečno vrnili v dolino. Priznani gledališki igralec Jože Zupan pa bo predstavil bohinjki kravji bal.
Po programu bo priznani ansambel Ottavia Brajka poskrbel za ples in dobro razpoloženje. planšarice pa bodo postregle v kmečki kuhinji z žganci, kislim mlekom, klobasami in kislim zeljem. Dovolj bo tudi bohinjkega sira in pijače.
Organizatorji vabijo v Bohinj že v soboto. Na voljo je dovolj prostora v hotelih in v zasebnih turističnih sobah. Obiskovalci si lahko ogledajo slap Savico, vintgar Mostnice, planšarski muzej v Stari Ptužini, muzej Tomaža Godca ali pa se z gondolo popeljejo na Vogel. Zaradi del pri kanalizaciji in vodovodu bo del ceste proti Ukancu delno zaprt za dvosmerni promet. Na tem delu ceste bo enosmerni promet v času prireditve.
Če bo slabo vreme, bo Kravji bal prihodnjo nedeljo.

D. S.

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV NA POKLJUKI

Po triletnem odmoru, ko so asfaltirali cesto na Pokljuko, bo deseto tradicionalno tekmovanje harmonikarjev-amaterjev pod naslovom »Pozdrav s planin v nedeljo, 14. septembra.«
Harmonikarji se bodo zbrali ob 10. uri pri gostišču Ob tabornem ogonu, pod pokroviteljstvom Melodije Mengeš in Domicilnega odbora Prekmurje brigade, ki je zmagovalcu namenil prehodno nagrado, kip partizana-harmonikarja. Nastopajoči bodo z eno partizansko in eno narodno melodijo pokazali rezultate lastnega truda. Organizator prireditve je Turistično društvo Pokljuka.
Posebnost letošnjega tekmovanja bo proglasitev najboljšega tekmovalca-amaterja Slovenije. Ta naslov bodo podelili za tri leta.

D. S.

Evropsko prvenstvo

Do 13. septembra bo na Bledu evropsko prvenstvo v podvodni orientaciji na Blejskem jezeru. Prvenstvo organizira Društvo za raziskovanje morja iz Ljubljane.
V nedeljo, 14. septembra, pa bo na Bledu promenadni koncert v Zdraviliškem parku. Nastopili bodo godbeniki Verige iz Lesc.

Zvezna carinska uprava

Carinarnica Jesenice

razpisuje prosta dela in naloge petih delavcev

CARINIK V KONTROLI POTNIŠKEGA IN BLAGOVNEGA PROMETA OZIROMA CARINSKEGA NADZORA NAD BLAGOM IN PREVOZNIMI SREDSTVI.

Pogoji: – štiri letna srednja šola ekonomske, administrativno-upravne, splošne, elektrotehnične, strojne ali kemijsko-tehno-loške smeri,
– šest mesecev delovnih izkušenj in znanje enega tujega jezika,
– kandidati morajo izpolnjevati splošne pogoje, določene v 318. členu Zakona o temeljih sistema državne uprave in o Zveznem izvršnem svetu ter zveznih upravnih organih (Uradni list SFRJ št. 23/78) in posebne pogoje, določene z Odlokom o posebnih pogojih za sprejem delavcev na delo v carinsko službo (Uradni list SFRJ št. 64/74),
– kandidati morajo imeti urejeno vojaško obveznost,
– potrebno je znanje slovenskega jezika,
– kandidati, ki izpolnjujejo pogoje razpisa bodo psihološko testirani. Stroške prihoda na testiranje krijejo kandidati.

Objavljena dela in naloge veljajo za nedoločen čas s trimesečnim po-
skusnim delom.

Poduje, kolkovane s 4,- din administrativne takse, z obšir-
nim življenjepisom, dostavite Carinarnici Jesenice, Cesta mar-
tina Tita št. 37, 64270 Jesenice, v roku 15 dni po objavi.

v Gorah je septembra najlepše!

Če ste ljubitelj planin in gora, vas bo gotovo zanimalo katere ture načrtujejo vodniki PD Kranj v času, ko je hoja v gore prijetna.

- 13. 9. na Reisskofel
- 14. 9. v Vrata in do Luknje
- 20. 9. na Hochstadi
- 21. 9. na Štefanjo goro
- 27. 9. na Kočno
- 28. 9. na Lovtarski vrh
- 4. 10. iz Krme na Debelo peč
- 5. 10. na Ratitovec

Če v gore zahajate v spremstvu vodnikov, skrbite le za oblačila, obutev, prehrano... Če pa se sami podajate, le pazite tudi na presenečenja kot je orientacija, megla, padci, proženo kamenje ipd.

ŽIVINOREJSKI VETERINARSKI ZAVOD GORENJSKE

DEŽURNI VETERINARJI

od 12. – 19. 9. 80

Za občini Kranj in Tržič
RUS Jože, dipl. vet., Cerklje 147, tel. 42-015
LOKAR Franc, dipl. vet., Kranj, Žanova 12, telefon 23-916

Za občino Škofja Loka
VODOPIVEC Davorin, dipl. vet., Gorenja vas 186, tel. 68-310
OBLAK Marko, dipl. vet., Škofja Loka, Novi svet 10, tel. 60-577 ali 44-518

Za občini Radovljica in Jesenice
GABROVŠEK Jože, dipl. vet., tel. 25-779

Dežurna služba pri Živino-
rejskem veterinarskem za-
vodu Gorenjske v Kranju,
Iva Slavca 1, tel. 25-779 ali
22-781 pa deluje nepreki-
njeno.

GO GRAD Gred

Obrtno gradbeno
podjetje
GRAD
Bled
Grajska c. 44

prodaja na javni licitaciji
KOMBI IMV –
kamionet 1 t, karamboliran
Izklicna cena – 16.000 din
Prometni davek po tar. št. 1 in
pogodbeno takso plača kupec.
Licitacija bo 22. septembra
1980 ob 13. uri v prostorih
OGP GRAD, Bled, Grajska ce-
sta 44.
Navedeno osnovno sred-
stvo si interesenti lahko
ogledajo dve uri pred pri-
četkom licitacije in vplača-
jo polog v višini 10 odstot-
kov od izklicne cene.

Zastopniki delovnih in dru-
gih organizacij morajo
predložiti pooblastilo.

Osnovna šola Simon Jenko Kranj

razpisuje naslednja dela
in naloge

1. 2 UČITELJEV
za oddelke podaljšanega
bivanja za določen čas
do 30. 6. 1981
Pogoj: – učitelj razredne-
ga pouka
2. DELAVCA
za blagajniško, finanč-
no-manipulativna dela in
obračun osebnih dohod-
kov za nedoločen čas
Pogoj: – ekonomski teh-
nik,
– 1 leto prakse na
na podobnih del-
lih
3. ČISTILKO
za nedoločen čas (delo v
popoldanskem času)
4. delavko v kuhinji
za določen čas do 30. 6.
1981.

Razpisni rok je 15 dni po obja-
vi. Prijave oddajte v tajništvo
šole.

Elektroindustrijska montaža
ELIM
Jesenice, Hrušica 72 c

Delavski svet razpisuje prosta vodilna dela in naloge

1. VODJE KOMERCIALNE SLUŽBE
2. VODJE SPLOŠNE SLUŽBE

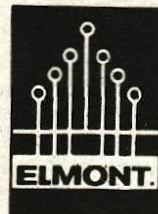
Kandidati morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- pod 1.: – da imajo višjo ali srednjo izobrazbo komercialne ali tehnične smeri,
– 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali podobnih del
- pod 2.: – da imajo višjo ali srednjo izobrazbo pravne, upravne ali druge ustrezne smeri,
– 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali podobnih del

Od kandidatov pričakujemo družbeno-politične in moralno-etične vrline. Izbrana delavca bosta imenovana za dobo 4 let.

Kandidati naj svoje vloge z ustreznimi dokazili pošljejo v zaprti ovojnici z oznako za razpis na naslov Elim Jesenice, Hrušica 72 c, v roku 20 dni od dneva objave.

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v roku 10 dni po opravljeni izbiri.

GP Megrad Ljubljana
TOZD ELMONT
Bled

Komisija za delovna razmerja oglašja prosto delo in naloge

vodje serviserjev

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- biti mora elektro ali strojni tehnik,
- imeti mora najmanj 3 leta delovnih izkušenj ter opravljen izpit iz varstva pri delu.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov Elmont Bled, Sp. Gorje 3/a, 64260 Bled. O izidu oglasa bodo kandidati obveščeni v naslednjih 14 dneh.

Poklicna šola Kranj Cankarjeva 2

razpisuje izobraževanje ob delu v šolskem letu 1980/81 za naslednje poklice:

1. ELEKTRO POKLICI
– elektroinstalater
– obratovni električar
– elektromehaničar
2. KOVINARSKI POKLICI
– ključavničar
– strojni ključavničar
– orodni ključavničar
– strugar
– rezkalec
3. SLIKOPLESKAR

Za sprejem predložite naslednje dokumente:

1. prošnjo, kolkovano z državnim kolekom za 5.- din
2. prepis spričevala 8. razreda osnovne šole
3. potrdilo o zaposlitvi
4. izjavo oziroma potrdilo o plačevanju šolnine

Z izobraževanjem bomo pričeli 3. oktobra 1980 s pričetkom ob 16. uri.

Gostinska delovna organizacija

Hotel „Grad Podvin“

Podvin, 64240 Radovljica p.p. 10

objavlja prosta dela in naloge za neomejen čas

1. NATAKARJA – SERVIKKE
2. RECEPCIONERJA
3. NOČNEGA VRATARJA

Pogoji:

- pod 1.: – KV gostinski delavec (gostinska šola)
pod 2.: – dokončana ekonomska srednja šola,
– ali hotelska šola z dvoletnimi delovnimi izkušnjami,
– znanje enega tujega jezika
- pod 3.: – delavec z ustreznimi delovnimi izkušnjami,
– znanje enega tujega jezika

Za vsa objavljena delovna mesta je določena dva meseca poskusna doba. Samska stanovanja zagotovljena. Objava velja do zasedbe delovnih mest.

Vloge pošljite na naslov Hotel Grad Podvin, 64240 Radovljica p. p. 10 ali pa se osebno zglasite v kadrovskem oddelku.

